

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
„АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”
(для бакалаврів)**

Київ - 2018

Підготовлено професором кафедри фінансів, банківської і страхової справи В.Д. Бігдаш.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської і страхової справи ННІМЕФ ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол № 2 від 20.09.2018р.)

Затверджено Вченою радою Навчально-наукового інституту менеджменту, економіки та фінансів ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол № 8 від 24.09.2018р.)

Бігдаш В.Д. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни "Аналіз банківської діяльності" (для бакалаврів). — К.: Персонал, 2018. — 53 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійних завдань із дисципліни “Аналіз банківської діяльності”, список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Банківська система України в умовах реформування виробничих відносин виступає одним з найдієвіших та найефективніших факторів розбудови суспільного прогресу.

Професійно володіти питаннями діяльності та функціонування фінансового ринку, і зокрема, комерційних банків мусить нині спеціаліст, який має відношення до прийняття економічних рішень у будь-якій сфері народного господарства.

Важливою складовою роботи студентів є самостійна підготовка ними матеріалів, питань, завдань із кожної теми навчального курсу. Оскільки навчальним планом передбачено виділення навчального часу для самостійної роботи студентів, частина обов'язкового програмного матеріалу виноситься на самостійне вивчення студентів.

Самостійна робота є обов'язковою при підготовці до практичних занять, для складання іспиту з цієї навчальної дисципліни, тому вона повинна мати систематичний та плановий характер і обов'язково завершуватись перевіркою знань студентів.

Самостійна робота є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань. Самостійна робота студентів є основним засобом опанування навчального матеріалу у поза аудиторний час. Значно підвищується значення та статус самостійної роботи при введенні кредитно-модульної технології навчання, за якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

Мета самостійної роботи – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Методичні рекомендації до самостійної роботи із дисципліни „Аналіз банківської діяльності” розроблені відповідно до навчальної програми курсу „Аналіз банківської діяльності” для здобувачів вищої освіти галузі знань «07 Управління та адміністрування» спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і призначені для самостійної та індивідуальної роботи студентів над дисципліною.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основне завдання вищої школи полягає у формуванні творчої особистості фахівця, здатного до самоосвіти, інноваційної діяльності.

Розв'язати це завдання неможливо лише шляхом передачі знань у готовому вигляді від викладача до студента. Необхідно перетворити студента з пасивного споживача знань в активного їх творця, здатного сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат.

Сучасна реформа вищої освіти – це насамперед перехід від парадигми навчання до парадигми освіти, самоосвіти. Тому самостійна робота студентів є не тільки важливою формою навчального процесу, а й має стати його основою.

Це передбачає орієнтацію на активні методи опанування знань, розвиток творчих здібностей, перехід від поточного до індивідуалізованого навчання з урахуванням потреб і можливостей особистості.

Посилення ролі самостійної роботи означає принципово нову організацію навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Він повинен будуватись так, щоб розвивати вміння вчитися, формувати у студентів здібності до саморозвитку, творчого застосування здобутих знань.

Активна самостійна робота студентів можлива лише за наявності серйозної та стійкої мотивації. Найпотужніший мотивуючий фактор – підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності. Активізують самостійну роботу такі фактори:

1. Корисність роботи, що виконується.
2. Участь студентів у творчій діяльності.
3. Інтенсивна педагогіка, що передбачає введення у навчальний процес активних методів навчання.
4. Використання мотивуючих факторів контролю знань (накопичувальна система оцінювання знань, рейтинг).

5. Індивідуалізація завдань, які виконуються в аудиторії та поза аудиторний час, постійне їх оновлення.
6. Особистість викладача. Викладач може бути прикладом для студента як професіонал і творча особистість.

Основне завдання організації самостійної роботи студентів – навчити студентів свідомо та самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, а потім з науковою інформацією. Закласти основи самоорганізації та самовиховання, сформувати уміння та навички постійно підвищувати свою кваліфікацію.

Планування самостійної роботи студентів

Для раціональної організації самостійної роботи студент повинен уміло розподілити свій час, передбачений навчальним планом для позааудиторної роботи. У цілому навчальний час студентів включає години, призначені для аудиторної (регламентованої) роботи (лекції, практичні заняття, консультації з викладачем, наукові конференції та олімпіади, складання іспиту) та позааудиторної роботи (підготовка до практичних занять та іспиту, написання контрольних робіт та індивідуальних завдань, доповідей, рефератів, проведення групових презентацій, робота з літературою в бібліотеці, пошук інформації в Інтернеті).

Форми самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- самостійна робота з підручником, науковою та періодичною літературою;
- вивчення та аналіз законодавчих та нормативних документів;
- пошук і опрацювання матеріалів через мережу Інтернет;
- узагальнення та аналіз фактичних даних;
- проведення самостійних наукових досліджень;
- підготовка аналітичних записок, доповідей, рефератів, презентацій;
- виконання індивідуальних завдань;
- написання контрольних робіт;
- підготовка до іспиту.

Форми контролю самостійної роботи:

- індивідуальні консультації та співбесіди;
- тестування, перевірка контрольних робіт;
- заслуховування рефератів та презентацій;
- перевірка творчих та ситуаційних завдань;
- проведення колоквиумів.

Опрацювання лекційного матеріалу є важливою складовою опанування матеріалу курсу, оскільки під час лекції формуються наукові основи знань, опановується важливий теоретичний і фактичний матеріал, виділяються головні проблеми та питання щодо тематичного змісту курсу. Для кращого засвоєння лекційного матеріалу після лекції слід прочитати конспект, внести необхідні правки та визначити основні аспекти.

Підготовка до практичних занять передбачає:

- вивчення рекомендованої до даної теми літератури;
- пошук додаткових джерел інформації;
- підготовку відповідей на питання, що виносяться на практичне заняття;
- опанування нових термінів.

Обов'язковим є ведення конспекту для підготовки до практичних занять, в якому студент готує відповіді на питання, робить виписки з опрацьованої літератури, веде словник.

Ефективність проведення практичного заняття визначається рівнем самостійної підготовки студентів.

Метою проведення практичного заняття є підведення підсумків самостійного опанування студентами навчального матеріалу, теоретичних джерел, тематичних завдань, а також закріплення знань та умінь з курсу.

Завдання практичного заняття – оволодіння студентами навичками публічного виступу, вмінням логічно, змістовно, аргументовано, переконливо висловлювати свої думки, роботи правильні висновки, пов'язувати матеріал навчального курсу із сучасними проблемами функціонування грошової та кредитної системи України.

Запорукою успішного проведення семінарського (практичного) заняття є ретельна підготовка до нього та раціональний розподіл часу. Слід враховувати, що на семінарському занятті оцінюються не лише відповіді на основні питання, але й інші форми роботи студентів, зокрема, ґрунтовні доповнення, повідомлення, участь в обговоренні виступів, правильна постановка проблемних питань до доповідача, доповіді, презентації тощо.

Самостійна робота з підручниками, науковою та періодичною літературою, вивчення та аналіз законодавчих та нормативних документів будується на основі роботи з каталогами та конспектування. Для раціонального запам'ятовування матеріалу потрібно підготувати невеликий конспект із викладенням тез чи головних думок, або посилань на конкретні сторінки книги чи журналу, що дозволяє швидко знаходити потрібний матеріал. При ксерокопіюванні журнальних статей слід виділяти (підкреслювати) основні думки.

Виконання індивідуальних завдань, написання контрольних робіт здійснюється студентами самостійно, відповідно до завдання, на основі вивчення спеціальної літератури. Письмова контрольна робота є однією з форм самостійної роботи студентів із вивчення окремих тем і питань навчального курсу. Це важливий засіб перевірки знань студентів, що може використовуватись при поточному й підсумковому контролі засвоєння матеріалу дисципліни.

Для самоперевірки якості засвоєння знань студентам пропонуються тести і творчі завдання. Результати тестування оцінюються викладачем, обговорюються на заняттях і враховуються при проміжному та підсумковому контролі.

Кожне завдання з самостійної роботи оцінюється за п'ятибальною системою, утворюючи таким чином певну суму балів за окремий навчальний модуль. Водночас набрана кількість балів за виконану самостійну роботу додається до загальної суми балів підсумкового тесту з кожного навчального модуля, індивідуальні роботи студента, семестрового контролю знань.

100-90 балів (оцінка „відмінно”) – студент повинен чітко і вільно володіти термінологією, логічно, вмотивовано виконувати теоретичні завдання, вміти визначати основне в матеріалі, технічно грамотно і логічно послідовно виконувати практичні завдання. Роботи мають бути виконані охайно, без істотних помилок. Можливо допущення однієї неточності в кожному завданні, яка практично не впливає на результат виконання завдання в цілому.

89-75 балів (оцінка „добре”) – студент повинен чітко і вільно володіти термінологією, технічно грамотно і послідовно виконувати практичні завдання, перелік яких відповідає навчальній темі дисципліни. Робота має бути виконана охайно, проте можливо допущення однієї – двох помилок у розрахунках або завдання, що суттєво не впливають на виконання завдання в цілому.

60-74 балів (оцінка „задовільно”) – студент не завжди чітко володіє термінологією, припускається змішування понять, не зовсім правильно виконує практичні завдання (однак виконане завдання досягає своєї мети), подає самостійно оформлені завдання, перелік яких відповідає навчальній програмі дисципліни. Припускається трьох і більше змістовних помилок, неточностей у розрахунках або ж подає роботу у неповному обсязі (за умови відсутності одного – двох завдань з усіх модулів).

Менше 59 балів (оцінка „незадовільно”) – студент виконав завдання не в повному обсязі. Припускається грубих помилок у роботі, не володіє спеціальною термінологією. Відповіді оцінюються як такі, що не досягли мети, оформлені недбало, з помилками, або ж контрольні роботи подано в неповному обсязі (за умови відсутності 30 % завдань з усіх модулів).

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі завдання поточного контролю. Остаточна оцінка семестрового контролю враховує всі аспекти участі студента в навчальному процесі.

Відповідно до програми курсу збірник містить завдання по основних розділах курсу „Аналіз банківської діяльності”:

Тематичний план дисципліни „Аналіз банківської діяльності”

№ п/п	Назва теми
	МОДУЛЬ 1. Теоретико – методичні засади проведення аналізу активних та пасивних операцій банку
1	Предмет, методи і види аналізу банківської діяльності
2	Аналіз активів банку
3	Аналіз пасивів банку
	МОДУЛЬ 2. Теоретико – практичні аспекти здійснення аналізу результатів банківської діяльності
4	Аналіз доходів і витрат банку
5	Аналіз прибутковості і рентабельності
6	Аналіз ліквідності
7	Аналіз ділової активності
8	Аналіз фінансової стійкості і надійності банку
9	Аналіз банківських ризиків
	Разом 120

Методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО – МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ АКТИВНИХ ТА ПАСИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Тема 1. Предмет, методи і види аналізу банківської діяльності

Сутність аналізу діяльності установи банку. Предмет і метод аналізу. Об'єкти і суб'єкти аналізу. Інформаційне забезпечення. Мета аналізу: фактори доходності, підтримання ліквідності, дотримання встановлених економічних нормативів Національного банку України (НБУ), мінімізація всіх видів банківських реквізитів.

Основні принципи аналізу: науковий характер, системність, об'єктивність, дійовість, плановість і системність, оперативність, ефективність.

Періодичність аналізу. Спектр аналізу: повний і тематичний. Види аналізу: за періодичністю проведення, за метою і характером, залежно від об'єкта аналізу.

Статистичні прийоми і методи аналізу: групування, порівняння коефіцієнтів.

Організація аналітичної роботи в установі банку. Три етапи аналізу: попередній, аналітичний, заключний.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Організація аналітичної роботи в банках.
2. Інформаційна база для аналізу банківської діяльності.
3. Загальна характеристика інформаційної бази аналізу банківської діяльності.
4. Класифікація інформаційної бази аналізу банківської діяльності.
5. Організаційно – інформаційна модель аналізу діяльності банку.

Теми рефератів:

1. Сучасні методи економічного аналізу.
2. Диференціація та інтеграція аналітичних досліджень.
3. Економіко – математичні методи в системі аналізу.
4. Фінансова звітність у системі інформаційного забезпечення аналізу банку.

Практичні завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Визначити валюту балансу, якщо станом на 01.01.2006 р. одержано таку інформацію по статтях річного балансового звіту банку:

Стаття балансу	За 2016 р., тис. грн.	За 2017 р., тис. грн.
Кошти та залишки в НБУ	10310	13000
Кошти інших банків	14445	27745
Кошти клієнтів	54395	57425
Капіталізовані дивіденди	0	2740
Кредити та заборгованість клієнтів	32310	34830
Резерви	3080	3150
Кошти в інших банках	17485	25210
Статутний капітал	21000	21000
Цінні папери на продаж	1170	3840
Боргові цінні папери, емітовані банком	1690	0
Результати переоцінки	7950	7950
Основні засоби та нематеріальні активи	26140	23635
Нараховані витрати до сплати	720	560
Нараховані доходи до отримання	4745	7460
Інші активи	17840	20020
Інші зобов'язання	240	265
Нерозподілений прибуток	6480	7160

Використовуючи наведені дані, розрахувати власний капітал банку; величину дохідних, високоліквідних активів та значення неробочих активів; зробити відповідні висновки щодо зміни обсягу зобов'язань банку та їх структури.

Завдання 2.

Річний звіт про фінансові результати банку містить таку інформацію станом на кінець дня 31 грудня:

Стаття звіту	2015 р., тис. грн.	2016 р., тис. грн.	2017 р., тис. грн.
Процентний дохід	8640	8330	9300
Комісійний дохід	5705	6690	6560
Чистий торговельний дохід	1810	895	1285
Інший операційний дохід	245	315	290
Процентні витрати	6920	6860	7685
Комісійні витрати	1855	1975	2230
Загально адміністративні витрати	5140	4280	4800
Витрати на персонал	1645	1655	1620
Витрати на безнадійні та сумнівні борги	125	90	115
Податок на прибуток	165	185	140

Використовуючи наведені дані:

1. Розрахувати чистий процентний, комісійний та операційний дохід.
 2. Визначити прибуток від операцій.
 3. Зробити висновки щодо тенденції зміни чистого прибутку (збитку) банку за три роки.
- Для розв'язання задачі може бути використана фінансова звітність конкретних банків.

Література: [10,15,19,23,25,26,28,30]

Тема 2. Аналіз активів банку

Зміст та завдання аналізу активних операцій банку. Інформаційне забезпечення аналізу. Аналіз динаміки складу, обсягів і структури доходних і недоходних активів за ряд років з метою виявлення ролі кожного їх виду та тенденцій, що складаються при їх формуванні. Аналіз якості активів: мета аналізу – визначити їх життєдіяльність і правильність відображення їх вартості у

звітності банку.

Аналіз якості „кредитного портфеля” за класифікаційними видами кредитів (стандартні, субстандартні, сумнівні, збиткові), за галузевою клієнтурою (промисловість, сільське господарство, будівництво, торгівля, сфера послуг, інші) та за видами забезпеченості (застава, страховка, гарантія). Аналіз погашення виданих позик. Аналіз диверсифікації кредитних вкладень, аналіз дохідності та ефективності кредитних операцій.

Аналіз „портфеля цінних паперів” за видами цінних паперів, з урахуванням їх інвестиційної привабливості й активності та забезпеченості резервами під знецінення. Аналіз структури операцій із цінними паперами. Аналіз вартості грошей у часі та дисконтування. Аналіз інфляційного впливу на реальну дохідність операцій із цінними паперами. Аналіз методів оцінки фінансових інвестицій. Аналіз дохідності операцій із цінними паперами.

Аналіз валютних операцій. Аналіз масштабів, динаміки та структури валютних операцій. Аналіз валютної позиції банку. Аналіз кореспондентської мережі банку.

Аналіз ефективності валютних операцій.

Аналіз лізингових операцій банку. Аналіз факторингових операцій банку.

Аналіз розрахунково – касового обслуговування клієнтів у національній валюті. Аналіз конкурентоспроможності банку щодо розрахунково – касового обслуговування клієнтів. Аналіз операцій із банківськими платіжними картками. Аналіз нетрадиційних банківських послуг.

Узагальнення аналізу на основі системи коефіцієнтів, що характеризують активи банку за рівнем забезпеченості, рівнем ризиковості використання, простроченої і сумнівної заборгованості та покриття її власними коштами.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Аналіз валютних операцій банку.
2. Аналіз лізингових операцій.
3. Аналіз факторингових операцій.
4. Аналіз форфейтингових операцій.
5. Аналіз розрахунково – касового обслуговування клієнтів в національній та іноземній валюті.
6. Аналіз нетрадиційних банківських послуг.
7. Аналіз операцій з платіжними картками.

Теми рефератів:

1. Аналіз ефективності активних операцій банку.
2. Аналіз впливу структури активів на доходи та прибуток банку.
3. Модулювання структури активів банку для досягнення відповідних стратегічних цілей.
4. Моделювання структури активів банку в управлінні ліквідністю банку.
5. Моделювання структури активів банку в управлінні доходами банку.
6. Аналіз якості активів банку при визначенні його фінансової стійкості.
7. Аналіз масштабів та динаміки кредитної діяльності комерційного банку.
8. Використання коефіцієнтного аналізу для розрахунку резервів для відшкодування втрат за кредитними операціями.
9. Методичні підходи до оцінювання кредитоспроможності позичальника – суб’єкта малого бізнесу.
10. Аналіз кредитоспроможності позичальника – фізичної особи.
11. Методика встановлення лімітів кредитування на основі аналізу кредитоспроможності позичальника – банку.
12. Аналіз кредитоспроможності позичальника – юридичної особи.
13. Аналіз оборотності кредитних вкладень як основа оцінювання ліквідності банку.
14. Методика аналізу структури кредитного портфеля.
15. Методика аналізу якості кредитного портфеля з позиції ризику.
16. Аналіз дохідності та прибутковості кредитних операцій.
17. Аналіз цінової політики банку.
18. Стратегічний аналіз кредитних операцій.
19. Фінансовий аналіз в інформаційній системі управління інвестиційною діяльністю банку.
20. Оцінювання ефективності реальних інвестицій в умовах невизначеності.
21. Порівняльний аналіз інвестиційних проектів.

22. Аналіз ризику та дохідності фінансових інвестицій.
23. Методи оцінювання інвестиційних програм підприємства.
24. Ефективність лізингових операцій.
25. Діяльність банку на валютному ринку.
26. Аналіз структури активів та зобов'язань банку в іноземній валюті.
27. Валютна позиція банку.
28. Неторговельні операції. Сутність та види операцій.
29. Методика аналізу валютних операцій банку.
30. Методика аналізу валютно – обмінних операцій банку.
31. Торгівля іноземною валютою. Різновидність операцій та аналіз їх прибутковості.
32. Ефективність використання залучених ресурсів в іноземній валюті.
33. Аналіз якості карткового портфеля банку в іноземній валюті.
34. Шляхи забезпечення дохідності валютних операцій банку.
35. Управління валютною позицією банку. Система лімітів та ефективність її застосування.
36. Кореспондентська мережа банку. Оптимальність та ефективність її структури.
37. Види факторингових операцій та їх класифікація.
38. Перспективи розвитку факторингових операцій в Україні.
39. Методологічні засади формування аналітичного забезпечення в системі управління факторинговими операціями.
40. Аналіз ефективності факторингових операцій.
41. Перспективи розвитку факторингових операцій у практиці українських банків.
42. Перспективи розвитку форфейтингових операцій в Україні та основні перешкоди їх використання банками в сучасних умовах.
43. Переваги та недоліки форфетування.
44. Методика аналізу форфейтингових операцій в банках.
45. Аналіз ефективності форфейтингових операцій.
46. Проблеми розвитку розрахунково – касового обслуговування.
47. Методологічні засади проведення традиційних банківських послуг.
48. Аналіз конкурентоспроможності банку на ринку банківських послуг.
49. Аналіз фінансових результатів щодо надання банківських послуг.
50. Напрями вдосконалення проведення трастових (довірчих) операцій.
51. Перспективи розвитку операцій з банківськими металами.
52. Оцінювання стану надання нетрадиційних послуг та визначення шляхів подальшого їх розвитку в Україні.
53. Діяльність банку на картковому ринку.
54. Конкурентна позиція банку на ринку платіжних карток.
55. Аналіз якості карткового портфеля банку.
56. Шляхи забезпечення дохідності операцій банку з платіжними картками.
57. Аналіз ефективності банкоматної мережі банку.
58. Фінансова модель зарплатного проекту на основі платіжних карток.

Практичні завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

За наведеними даними щодо діяльності комерційного банку «Бренд» за 2017 рік:

- визначте загальну вартість кредитних ресурсів банку;
- проаналізуйте отримані показники;
- що можна запропонувати банку для підвищення рентабельності його активних операцій;
- які фактори зовнішнього та внутрішнього середовища найбільше впливають на рівень рентабельності активних операцій банку?

Матеріал для виконання завдання:

№	Вихідні дані	Сума, тис. грн.
1	Середньомісячні залишки коштів по пасивних операціях:	

1.1.	по поточних рахунках	267423
1.2.	по депозитах	354
1.3.	по вкладах населення	304601
1.4.	по бюджетних рахунках	93687
1.5.	по куплених ресурсах	456
	Всього	
2	Середньомісячний розмір активів:	
2.1.	строкова кредитна заборгованість	43744
2.2.	прострочена кредитна заборгованість	10137
2.3.	продовжена кредитна заборгованість	393
2.4.	продані ресурси	476090
2.5.	необоротні активи	8452
2.6.	цінні папери	457
	Всього	
	Загальні доходи	69938
	В т.ч. процентні доходи	23814
	Загальні витрати	41509
	В т.ч. процентні витрати	29832

Завдання 2.

За наведеними даними проаналізувати якість кредитного портфеля щодо ризикованості. Розрахуйте відповідні показники, зробіть висновки.

Показник	Коефіцієнт ризику	I квартал	II квартал
Кредити надані, тис. грн.			
В т.ч.:			
Стандартні		12000	14988
Під контролем		4569	6589
Субстандартні		365	459
Сумнівні		0	12
Безнадійні		120	60
Капітал банку, тис. грн.		125000	125000
Коефіцієнт зважених класифікованих позик			
Коефіцієнт покриття класифікованих позик			
Коефіцієнт збитковості позик			
Коефіцієнт проблемних позик			

Завдання 3.

На підставі річного фінансового звіту банку:

- побудувати інформаційно – аналітичну модуль налізу активів банку із урахуванням наявності повної фінансової звітності банку та максимуму легальної інформації зовнішнього середовища;
- проаналізувати структуру активів банку в динаміці;
- оформити результати аналізу в аналітичній записці обсягом до однієї сторінки.

Завдання 4.

Використовуючи наведені дані, розрахувати нормативи адекватності регулятивного (H_2) та основного капіталу (H_3). Проаналізувати динаміку цих показників та їх відповідність мінімальним значенням, установленим НБУ. Зробити висновки.

Показник	Попередні період	Звітний період	Відхилення
1. Регулятивний капітал банку	235400	300900	

2. Основний капітал	140000	150000	
3. Активи, зважені за ступенем ризику	1961800	2701500	
4. Активи за вирахуванням резервів	2789000	2999700	
5. Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н ₂)			
6. Норматив достатності основного капіталу (Н ₃)			

Завдання 5.

За наведеними даними проаналізувати оборотність активів банку. Для аналізу використати показники: швидкість обертання активів банку (кількість оборотів) та тривалість одного обороту активів. Визначити умовне вивільнення або залучення коштів в оборот унаслідок зміни швидкості обертання активів по кожному банку. Визначити, які фактори впливають на зміну швидкості обертання активів. Зробити висновки щодо ділової активності кожного банку.

Показник	2016р.	2017р.	Відхилення
Банк «Надра»			
1. Загальні активи банку	28889121	3888480	
2. Операційні доходи банку	152064	264325	
3. Швидкість обертання активів банку (кількість оборотів активів)			
4. Тривалість одного обороту активів в днях			
Банк «Мрія»			
1. Загальні активи банку	856272	1008098	
2. Операційні доходи банку	73021	102375	
3. Швидкість обертання активів банку (кількість оборотів активів)			
4. Тривалість одного обороту активів в днях			

Завдання 6.

За даними примітки 6 «Кредити та заборгованість клієнтів» проаналізувати структуру кредитного портфеля за якістю та видами. Зробити відповідні висновки.

Показник	Базовий період		Звітний період		Відхилення	
	грн.	%	грн.	%	грн.	%
1. Овердрафт	16183		19870			
У тому числі:						
1.1. Сумнівні	287		196			
1.2. Прострочені	877		998			
2. Операції РЕПО	2790		4431			
3. Враховані векселі	184240		167789			
У тому числі:						
3.1. Сумнівні	3451		2776			
3.2. Прострочені	10351		5434			
4. Вимоги, що придбані за операціями факторингу	2359		5777			
У тому числі:						
4.2. Сумнівні	245		555			
4.3. Прострочені	798		276			
5. Кредити в поточну діяльність	987564		1200674			
У тому числі:						

5.1. Сумнівні	29627		22135			
5.2. Прострочені	59254		44332			
6. Кредити в інвестиційну діяльність	135200		277890			
У тому числі:						
6.1. Сумнівні	3276		4321			
6.2. Прострочені	3442		5678			
7. Іпотечні кредити	275698		437211			
У тому числі:						
7.1. Сумнівні	564		877			
7.2. Прострочені	1005		2769			
8. Фінансовий лізинг	1223		1457			
У тому числі:						
8.1. Сумнівні	23		59			
8.2. Прострочені	129		231			
9. Кредити, що надані органам державної влади	5321		9879			
У тому числі:						
9.1. Сумнівні	124		231			
9.2. Прострочені	333		431			
10. Сумнівна заборгованість за виплаченими гарантіями	0		0			
11. Усього кредитів (сума рядків 1-10)						
12. Резерви під заборгованість за кредитами						
13. Усього кредитів за вирахуванням резервів під кредити (ряд. 13 = ряд.11 – ряд.12)						

Завдання 7.

За наведеними даними провести аналіз списаних кредитів. Зробити висновок про ефективність політики формування резерву під можливі збитки від кредитних операцій.

Показник	2016р.	2017р.	Відхилення
1. Списані кредити, тис. грн.	1200	3400	
2. У тому числі за рахунок резерву	1200	3400	
3. Питома вага списаних кредитів, %			
- у загальному обсязі позик			
- у сумі прострочених та сумнівних до повернення кредитів			
4. Загальна сума кредитного портфелю	30000	56000	
5. Прострочені та сумнівні до повернення кредиту	5455	12600	

Завдання 8.

За наведеними даними проаналізувати якість кредитного портфеля банку з погляду захищеності від втрат.

Показник	Попередній період	Звітний період	Відхилення
1. Загальна сума забезпечення кредитів, тис. грн.	180900	156300	
2. Загальна сума виданих позик, тис. грн.	103400	122700	
3. Збиткові кредити, тис. грн.	3190	5480	
4. Резерв на покриття збитків за позиками	15000	12400	
5. Забезпечення збиткових позик	8580	6300	
6. Коефіцієнт забезпеченості позик			
7. Коефіцієнт забезпеченості збиткових позик			
8. Коефіцієнт захищеності позик			
9. Коефіцієнт покриття збитків			
10. Власний капітал банку	105000	150000	
11. Коефіцієнт покриття позик власним капіталом			

Завдання 9.

Проаналізувати структуру операцій банку з цінними паперами за видами емітентів та видами цінних паперів за допомогою такої таблиці:

Показник	Звітний період			Попередній період
	Тис. грн.	% до вкладень	% до активів	
1. Вкладення банку в акції, усього	45,0			13,0
У тому числі:	15,0			-
- підприємств				
- у боргові зобов'язання місцевих органів влади	-			-
- недержавні боргові зобов'язання	5			-
- державні боргові зобов'язання	20,0			10,0
- векселі інших емітентів	5			1,0
2. Активи банку (валюта банку)	45549,0	100	100	52701,0

Завдання 10.

За наведеними даними проаналізувати вплив факторів на обсяг витрат банку за операціями з цінними паперами (ЦП):

Показник	Базисний період	Звітний період	Відхилення
1. Витрати за операціями з цінними паперами, тис. грн.	44,02	321,14	
2. Облікова вартість ЦП за період, тис. грн.	617	6613	
3. Кількість ЦП за період, шт..	29244	85686	
4. Витрати на 1 грн. вартості ЦП, грн.	0,071	0,049	
5. Середня облікова вартість 1 ЦП, грн.	21,10	77,18	

Завдання 11.

На підставі наведених нижче даних розрахуйте коефіцієнти оборотності коштів в іноземній валюті на поточних рахунках клієнтів та коефіцієнт осідання коштів на цих рахунках. Які, на Ваш погляд, заходи банку вплинули на розширення клієнтської бази (зміни у тарифній політиці, новий продуктивний ряд, стабільність на грошовому ринку, попит на операції переказів за межі України, операції з платіжними картками, з дорожніми чеками тощо)?

Показник	2016 р.	2017р.	Відхилення
1. Залишок коштів в іноземній валюті на поточних рахунках на початок періоду	650000		
2. Обсяг залучених коштів на поточні рахунки в іноземній валюті (кредитовий оборот)	25000000	20000000	
3. Обсяг дебетового обороту за поточними рахунками в іноземній валюті	23000000	18000000	
4. Залишок коштів в іноземній валюті на поточних рахунках на кінець періоду			
5. Коефіцієнт оборотності коштів в іноземній валюті на поточних рахунках клієнтів			
6. Коефіцієнт осідання (відпливу) коштів в іноземній валюті на поточних рахунках клієнтів			

Завдання 12.

Визначте вплив операцій на стан валютної позиції та їх динаміку на сонові наведених нижче даних.

Показник	На 01.01.2016р.		На 01.01.2017р.		Зміни	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%
Абсолютне значення валютної позиції, усього:	2000000		2400000			
1. Довга валютна позиція: - купівля безготівкової іноземної валюти; - купівля готівкової іноземної валюти; - за нарахованими доходами; - інші операції.	1600000 1000000 400000 2000000		1750000 1200000 300000 1500000			
2. Коротка валютна позиція - продаж безготівкової іноземної валюти; - продаж готівкової іноземної валюти; - за нарахованими витратами.	400000 200000 100000 100000		650000 400000 150000 100000			

Завдання 13.

За наведеними даними проаналізувати рух та повноту використання лізингового майна в динаміці.

Показник	Базисний період	Звітний період	Відхилення
1. Вартість майна, призначеного для передання в оренду на початок періоду, тис. грн.	3262	6790	
2. Придбано мана для лізингових операцій, тис. грн.	5782	1806	
3. Списано з балансу банку майна, призначеного для передання в оренду, тис. грн.	2254	1526	
У тому числі:			
- в результаті повного зносу, тис. грн.	112	168	

- при переданні у фінансовий лізинг	2142	1358	
4. Вартість майна, призначеного для передання в оренду на кінець періоду, тис. грн.	6790	7070	
5. Вартість майна, фактично переданого в операційну оренду на кінець періоду, тис. грн.	5628	5586	
6. Коефіцієнт повноти використання лізингового майна для операційного оренди, %			
7. Загальний коефіцієнт повноти використання лізингового майна, %			

Завдання 14.

За наведеними даними провести аналіз руху факторингових кредитів. Розрахувати коефіцієнти надання та повернення факторингових кредитів.

Показник	Базисний період	Звітний період	Відхилення
1. Факторингові кредити на початок періоду, тис. грн.	18500		
2. Факторингові кредити надані, тис. грн.	7970	12500	
3. Суми відшкодовані платниками, тис. грн.	6020	11900	
4. Факторингові кредити на кінець періоду, тис. грн.			
5. Співвідношення дебетових та кредитових оборотів за факторингом			
6. Коефіцієнт надання факторингових кредитів			
7. Коефіцієнт повернення факторингових кредитів			

Завдання 15.

За наведеними даними проаналізувати ефективність факторингових операцій для банку в цілому. Зробити висновки щодо динаміки цих показників.

Показник	Базисний період	Звітний період	Відхилення
1. Факторингові кредити (суми, перераховані фактор – банком постачальникові), тис. грн.	6700	5300	
2. Дохід від факторингових операцій, тис. грн.	1608	1166	
3. Дохідність факторингових операцій			
4. Втрати банку від недоотримання сум з платників, тис. грн.	1200	970	
5. Прибуток банку від факторингових операцій, тис. грн.			
6. Прибутковість факторингових операцій, %			

Завдання 16.

За наведеними даними проаналізувати ефективність форфейтингових операцій. Зробити висновки щодо доцільності розширення масштабів форфейтингових операцій.

Показник	2016 р.	2017 р.	Відхилення
1. Дохід від форфейтингових операцій, тис. грн.	236,63	357	
2. Форфейтингові операції, тис. грн.	2346	3349	
3. Активи банку, усього, тис. грн.	933130	1005006	
4. Доходи банку, усього, тис. грн.	74376,7	132839,7	
5. Дохідність форфейтингових операцій, %			
6. Частка від форфейтингових операцій у загальних доходах, %			

7. Дохід від форфейтингових операцій на 1 грн. активів, коп.			
--	--	--	--

Завдання 17.

Проаналізувати та оцінити зміни кількості клієнтів банку за галузевою структурою, використовуючи такі дані:

Показник	На 01.01.2016р.	На 01.01.2017р.	Відхилення
Усього клієнтів			
У тому числі представників:			
- промисловості	56	55	
- сільського господарства	31	38	
- торгівлі	213	383	
- паливно – енергетичного комплексу	18	18	
- будівництва	143	395	
- транспорту	47	63	
- інших галузей	69	85	

Завдання 18.

Визначити питому вагу статей і надходжень та видатків у касових оборотах банку, зробити відповідні висновки за такою таблицею:

Стаття надходжень і видатків	Касові обороти	
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %
Залишок операційної каси в установах комерційних банків на початок звітного періоду	423,5	
Надходження торговельної виручки від продажу товарів	1525,3	
Надходження торговельної виручки неторговельних підприємств від продажу товарів	635,6	
Надходження виручки від усіх видів платних послуг	1390,5	
Надходження податків та зборів		
Надходження на рахунки за вкладками фізичних осіб	85,2	
Повернення заробітної плати		
Надходження від продажу іноземної валюти	4,5	
Надходження від продажу акцій та інших цінних паперів	87,3	
Інші надходження	190,4	
Усього надходжень клієнтських коштів		
Надходження в операційну касу установ комерційних банків з оборотної каси установ НБУ, з кас інших установ комерційних банків	1270,5	
Надходження в операційну касу установ комерційного банку від його без балансових підрозділів	425,8	
Усього надходжень		100
Баланс		
Видача на виплати, пов'язані з оплатою праці	954,3	
Видача на виплати за відрядження	85,2	
Видача на закупівлю сільськогосподарської продукції	752,1	
Видача на виплату пенсій, допомоги та страхових відшкодувань	40,4	
Видача на купівлю товарів, оплату послуг і за виконані роботи	2620,1	
Видача з рахунків за вкладками фізичних осіб	90,1	
Видача за придбання іноземну валюту	7,7	
Видача підкріплень підприємствам поштового зв'язку		
Видача на викуп та погашення цінних паперів	29,8	

Видача на інші потреби	52,3	
Усього видач клієнтам		
Переказування з операційної каси установи комерційного банку до його без балансових підрозділів	405,0	
Переказування установами комерційних банків до оборотної каси установ НБУ, до кас інших установ комерційних банків	218,2	
Усього видач		100
Залишок операційного каси в установах комерційних банків на кінець звітного періоду	425,3	
Баланс		

Завдання 19.

Проаналізувати вплив факторів на обсяг доходів від проведення касових операцій та побудувати факторну модель за такою таблицею:

Показник	Минулий квартал	Звітний квартал	Відхилення
1. Дохід від проведення касових операцій, тис. грн.	133	141	
2. Загальний обсяг видачі готівки клієнтам протягом періоду, тис. грн.	368715	397432	
3. Кількість клієнтів, які отримували готівку протягом періоду, осіб	5541	5698	
4. Розмір комісії за касове обслуговування одного клієнта, грн.			
5. Розмір комісії за обслуговування 1 грн. готівки, грн.			
6. Середній обсяг видачі готівки одному клієнтові за період, тис. грн.			

Завдання 20.

Проаналізувати зміну обсягів та структуру різних видів трастових операцій виходячи із залучених та придбаних активів і зробити висновки за такою таблицею:

Активи, що перебувають у довірчому управлінні	На початок року	На кінець року	Відхилення
1. Готівкові кошти	15000	27000	
2. Безготівкові кошти	24000	22500	
3. Цінні папери	12000	23000	
4. Банківські метали	6000	12600	
5. Інші активи	3000	5400	
Усього			

Завдання 21.

Проаналізувати фактори, що формують фінансові результати за депозитарними послугами, обсяг яких визначається кількістю послуг за такою схемою:

Вид депозитарних послуг	Ціна за операцію, грн.	Кількість операцій за рік	Сума доходів, грн.	Сума витрат, грн.	Прибуток	
					грн.	%
1. Відкриття рахунка	150	1260		45000		
2. Обтяження ЦП зобов'язаннями	70	375		1500		
3. Знерухомих документарних ЦП	120	180		15000		
4. Матеріалізація ЦП	180	1050		14250		

5. Надання власниками ЦП виписок	30	6000		7500		
6. Абонентська плата	15	3750		0		
Усього	x					

Завдання 22.

Проаналізувати доходи, витрати, обсяг прибутку від операцій із продажу банківських металів та зробити висновки щодо їх ефективності за такою таблицею:

Банківський метал	Доходи		Витрати		Прибуток від проведення операцій	
	тис. грн.	%.	тис. грн.	%.	тис. грн.	%.
1. Золото	3600		2475			
2. Срібло	1200		630			
3. Платина	300		225			
4. Палладій	150		120			
Усього						

Завдання 23.

Визначте структуру емісії платіжних карток у розрізі кредитних та дебетових карток.

Розрахуйте показник приросту.

Показник	2016р.		2017р.		Відхилення	
	Кількість	%	Кількість	%	Сума	%
Усього платіжних карток	45000	100	59000	100		
З них:						
Кредитні картки	15000		21000			
Дебетові картки	30000		37000			

Емісія платіжних карток у розрізі платіжних систем

Платіжна система	2016р.		2017р.		Відхилення	
	Кількість	%	Кількість	%	Сума	%
Усього платіжних карток	45000	100	59000	100		
З них:						
Master Card	19000		20000			
Visa	26000		39000			

Література: [1,9,10,12,15,18-21,23-28,30]

Тема 3. Аналіз пасивів банку

Завдання аналізу. Інформаційне забезпечення. Загальний аналіз тенденцій формування окремих груп пасивів – власних, залучених та запозичених.

Аналіз власного капіталу банку: статутного, резервного, нерозподіленого прибутку, субординованого капіталу. Нормативи банківського капіталу. Оцінка доданої вартості та мультиплікатора капіталу. Рейтингові оцінки капіталу.

Аналіз динаміки та структури зобов'язань банку. Аналіз строкових депозитів. Аналіз депозитів до запитання. Оцінювання обґрунтованості залучення міжбанківських кредитів на основі розрахункового платіжного балансу та коефіцієнтів доходності. Аналіз використання

міжбанківського кредиту у формування ресурсів банку.

Оцінювання депозитної політики банку за показниками: середнього строку зберігання вкладеної гривні; рівня осідання коштів, що надійшли на вклади; коефіцієнта використання депозитів. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Аналіз резервного капіталу, спеціальних фондів і резервів.
2. Аналіз нерозподіленого прибутку як складової власного капіталу.
3. Аналіз субординованого капіталу.
4. Недоліки та переваги різних складових ресурсної бази банку.
5. Аналіз оптимального співвідношення строкових та онкольних депозитів з урахуванням відповідних коефіцієнтів.
6. Аналіз дотримання банком рівня обов'язкового резервування.
7. Визначення обсягу ефективних кредитних ресурсів.
8. Аналіз впливу фінансового лівериджу на прибутковість капіталу.

Теми рефератів:

1. Критичний аналіз методики оцінювання регулятивного капіталу.
2. Принципи створення субординованого капіталу і методика його аналізу.
3. Коефіцієнтний аналіз достатності власного капіталу.
4. Переоцінка та гібридні (борг, капітал) інструменти, яким властиві ознаки власного капіталу.
5. Методи оцінювання власного капіталу.
6. Економічна сутність зобов'язань банку та їх класифікація.
7. Моделювання та аналіз структури пасивів банку.
8. Моделювання та аналіз структури зобов'язань банку.
9. Удосконалення методичних підходів до аналізу структури зобов'язань банку.
10. Аналіз залучених та запозичених коштів банку.
11. Методика аналізу строкових депозитів.
12. Методика аналізу депозитів до запитання.
13. Методика аналізу боргових цінних паперів власної емісії.
14. Комплексний аналіз залишків на рахунках клієнтів.
15. Аналіз клієнтської бази банку.
16. Аналіз використання міжбанківських кредитів у формуванні ресурсів банку.
17. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів.
18. Використання економіко – математичних методів у дослідженні банківських ресурсів.
19. Стратегічний аналіз капіталу банку.
20. Методика аналізу впливу фінансового лівериджу на прибутковість власного капіталу.

Практичні завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Норматив адекватності регулятивного капіталу відображає здатність банку своєчасно і в повному обсязі розрахуватись за своїми зобов'язаннями. Чим більше значення показника адекватності регулятивного капіталу, тим більша частка ризику, що її беруть на себе власники банку, і навпаки. Місцевий кооперативний банк отримав ліцензію на здійснення банківських операцій 01.03.2005 р. і має таку інформацію для розрахунку показників адекватності регулятивного капіталу:

Показник	01.01.2016 р.	01.07.2016 р.	01.01.2017р.	01.07.2017 р.
1. Регулятивний капітал банку, млн.. грн.	5,72	5,8	6,7	6,7
2. Активи банку, зважені за ступенем ризику, млн..грн.	35,8	53,4	70,3	83,7
3. Створені резерви за активними операціями, млн.. грн.	1,4		2,2	
4. Адекватність регулятивного капіталу, %				

Здійснити аналіз динаміки показника адекватності регулятивного капіталу даного банку, порівняти з нормативом НБУ на кожну дату.

Як вплине на динаміку розрахованого показника величина зміни обсягів:

А) інвестицій у капітал інших банків у розмірі 10 % і більше статутного фонду?

Б) коштів, що вкладені в інші банки на умовах субординованого банку?

Зробити висновки щодо відповідності нормативам НБУ.

Завдання 2.

Адекватність основного капіталу установлюється з метою визначення спроможності банку захистити кредиторів і вкладників від непередбачених збитків, яких може зазнати банк у процесі своєї діяльності залежно від розміру різноманітних ризиків.

Місцевий кооперативний банк, який здійснює банківські операції протягом двох років, характеризується такими даними для розрахунку адекватності основного капіталу:

Показник	01.01.2016 р.	01.07.2016 р.	01.01.2017р.	01.07.2017 р.
1. Основний капітал банку, млн.. грн.	10,5	10,5	10,5	12,5
2. Загальні активи, млн.. грн.	175,0	269,0	250,0	312,5
3. Створені резерви за активними операціями банку, млн.. грн.	18,0	12,6	8,4	10,2
4. Адекватність основного капіталу, %				
5. Норматив НБУ, % (не менше)	4	4	4	4

Здійснити аналіз показників адекватності основного капіталу у динаміці, порівняти з нормативом НБУ.

Як вплине на показник адекватності основного капіталу динаміка зміни обсягів:

А) капітальних вкладень банку в нематеріальні активи та збитки минулих років;

Б) неамортизованого дисконту за цінними паперами та зносу основних засобів?

Зробити відповідні висновки.

Завдання 3.

Розрахувати коефіцієнти надійності, достатності капіталу, фінансового важеля, захищеності власного капіталу.

Зробити їх аналіз та відповідні висновки, використовуючи таку інформацію:

Показник	I період	II період	Відхилення, %
1. Капітал, тис. грн.	150 000	155 000	
2. Зобов'язання, тис. грн.	510 000	615 000	
3. Капіталізовані активи, тис. грн.	30 000	32 000	

Завдання 4.

За наведеними даними (за особовими рахунками) акціонерів зробити структурний аналіз складу статутного фонду.

Показник (група пайовиків за формами власності)	2016 р.		2017 р.		Відхилення, %	
	Грн.	%	Грн.	%	Грн.	%
1. Підприємства з державною формою власності	5200		7320			
2. Кооперативні підприємства	1400		1400			
3. Підприємства зі змішаною формою власності	2800		3100			
4. Приватні	8400		8580			

підприємства					
5. Фізичні особи	13500		15200		
Усього		100		100	

Завдання 5.

За наведеними даними розрахувати коефіцієнти нестабільності депозитів та рівень осідання депозитів. Зробити висновки щодо способів додаткового залучення клієнтів.

Показник	2016 р.	2017 р.	Відхилення
1. Залишок депозитних вкладень на початок періоду, тис. грн.	15900	9860	
2. Надходження депозитів за квартал, тис. грн.	50400	48200	
3. Видача депозитних вкладів (повернення), тис. грн.	43270	51800	
4. Залишок депозитних вкладень на кінець кварталу, тис. грн.			
5. Достроково вилучені депозити до закінчення терміну угоди, тис. грн.	920	1800	
6. Коефіцієнт нестабільності депозитів			
7. Коефіцієнт осідання депозитів			

Завдання 6.

За наведеними даними зробити факторний аналіз зміни загальної суми залишків на депозитних рахунках клієнтів.

Показник	2016 р.	2017 р.	Відхилення
1. Загальна сума депозитних вкладень, тис. грн.	7626,0	15480,0	
2. Середня кількість депозитних рахунків	930	1200	
3. Середня сума одного депозиту, тис. грн.			

Завдання 7.

За наведеними даними проаналізувати структуру коштів клієнтів. Аналіз зміни структури коштів клієнтів зробити в динаміці.

Кошти клієнтів, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	2016 р.	2017 р.
1	Кошти суб'єктів господарювання, у тому числі:	898 286	628 593
1.1	Кошти на вимогу	270 974	165 643
1.2	Строкові кошти	627 312	462 950
2	Кошти фізичних осіб, у тому числі:	1 283 127	580 147
2.1	Кошти на вимогу	60 756	16 225
2.2	Строкові кошти	1 222 371	563 922
3	Кошти бюджету, спеціальних фондів та інші кошти клієнтів, що утримуються з бюджету	23 189	0
4	Кошти небанківських фінансових установ, у тому числі:	237 630	228 874
4.1	Кошти на вимогу	17 926	13 849
4.2	Строкові кошти	219 704	215 025
5	Інші зобов'язання перед клієнтами	5 827	2 130
6	Усього	2 448 059	1 439 744

Сума гарантійних депозитів становить 151 844 тис. грн., з них:

- за виданими гарантіями 9 602 тис. грн.
- за наданими кредитами 131 344 тис. грн.
- за вимогами, що придбані за операціями факторингу 10 095 тис. грн.
- за розрахунками з використання платіжних карток 369 тис. грн.
- за авальованими векселем 434 тис. грн.

Завдання 8.

За наведеними даними проаналізувати структуру інших зобов'язань банку.

Найменування статті	На 01.01.2016 р.		На 01.01.2017 р.		Відхилення	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1. Субординований борг	10900		12300			
2. Доходи майбутніх періодів	230		410			
3. Кредиторська заборгованість за операціями з банками	1200		1580			
4. Кредиторська заборгованість за господарською діяльністю	1900		1570			
5. Кредиторська заборгованість за податком на прибуток	1070		2340			
5.1. У тому числі відстрочені податкові зобов'язання	560		870			
6. Кредиторська заборгованість за податками, крім податку на прибуток	1850		2450			
7. Кредиторська заборгованість перед акціонерами банку	2110		2440			
8. Дивіденди до сплати	1260		1510			
9. Кредиторська заборгованість за операціями з фінансовими інструментами	230		410			
10. Кредиторська заборгованість за розрахунками з працівниками банку	1800		2030			
11. Банківські резерви на покриття ризиків і втрат	680		920			
12. Інші	770		490			
13. Усього						

Завдання 9.

Визначити середню вартість ресурсів банку та розрахувати вплив факторів на її зміну за рахунок структури ресурсної бази банку та витратності (вартості) окремих видів залучених ресурсів.

Вид залучених ресурсів	Базисний період			Звітний період			Фактичні витрати за базисного рівня витратності, тис. грн.
	Середні залишки, тис. грн.	Витрати на залучення ресурсу, тис. грн.	Витратність ресурсу, %	Середні залишки, тис. грн.	Витрати на залучення ресурсу, тис. грн.	Витратність ресурсу, %	
1. Депозити до запитання	10000	200		11000	330		
2. Депозити строкові юридичних осіб	7000	1750		8000	1760		
3. Строкові депозити фізичних осіб	9000	1350		10000	1700		
4. МБК	18000	7200		22000	99000		
Усього							

Завдання 10.

За наведеними нижче даними проаналізувати ефективність використання залучених та запозичених коштів та провести факторний аналіз ефективності використання коштів.

Показник	На 01.01.2016 р.	На 01.01.2017 р.	Відхилення, тис. грн.	
			абсолютне	відносне
1. Залучені кошти	125400	148900		
2. Запозичені кошти	99720	141370		
3. Усього зобов'язань				
У тому числі:				
- кошти до запитання	68200	74890		
- строкові кошти				
4. Сума кредитних вкладень	167500	244300		
5. Коефіцієнт ефективності використання залучених коштів (ряд.1/ряд.4)				
6. Коефіцієнт ефективності використання запозичених коштів (ряд. 2/ряд.4)				
7. Зобов'язань на 1 грн. кредитних вкладень (ряд.3/ряд.4)				
8. Коефіцієнт ефективності використання коштів до запитання (ряд.3.1./ряд.4)				
9. Коефіцієнт ефективності використання строкових коштів (ряд. 3.2./ ряд.4)				

Література: [1,10,12,15,18-21,23-28,30]

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА ТЕМАМИ МОДУЛЯ 1.

1. Під предметом аналізу розуміють:

а) причинно – наслідкові зв'язки зміни економічних явищ та процесів;

- б) системне комплексне вивчення, вимірювання та узагальнення результатів діяльності банку;
- в) принципи аналізу;
- г) різновидність видів аналізу;
- д) дані статистичного, оперативного та бухгалтерського обліку.

2. Предметом дослідження в економічному аналізі є:

- а) принципи економічного аналізу;
- б) методи та прийоми аналізу;
- в) використання грошових коштів в банку;
- г) реальна господарська ситуація на досліджуваному об'єкті;
- д) фінансова діяльність банку.

3. До об'єктів економічного аналізу належать:

- а) способи та прийоми дослідження, причинно – наслідкових зв'язків;
- б) показники економічних нормативів, установлених НБУ;
- в) результати господарської діяльності;
- г) принципи аналітичних досліджень.

4. Метод порівняння в аналізі полягає у:

- а) виявленні резервів зростання ефективності діяльності банку;
- б) визначенні стану досліджуваної економічної системи та її характеристики;
- в) виявленні та оцінюванні причинно – наслідкових зв'язків зміни та розвитку досліджуваних економічних явищ і процесів;
- г) зіставленні планових нормативних і фактичних показників;
- д) виявленні пріоритетних напрямків розвитку банку.

5. Пошукова функція економічного аналізу полягає в:

- а) виявленні резервів збільшення ефективності господарювання;
- б) визначенні стану досліджуваної економічної системи та її характеристики;
- в) виявленні та оцінюванні причинно – наслідкових зв'язків зміни та розвитку досліджуваних економічних явищ і процесів;
- г) використанні абсолютних і відносних показників;
- д) визначенні пріоритетних напрямків розвитку економічної системи.

6. Оціночна функція аналізу полягає у:

- а) принципах аналізу;
- б) функціях аналізу;
- в) методах аналізу;
- г) меті аналізу;
- д) виконання планів та оцінюванні досягнутого рівня.

7. Пошук резервів в аналізі належить до:

- а) методів аналізу;
- б) принципів аналізу;
- в) предмета аналізу;
- г) завдань аналізу;
- д) об'єкта аналізу.

8. Аналіз виконує функції:

- а) планування, контролю, стимулювання;
- б) оцінювання, розподілу, синтезу;
- в) діагностики, регулювання, контролю;
- г) синтезу, обґрунтування, стимулювання;
- д) оцінювання, діагностики, пошуку.

9. До дохідних активів відносять (вибрати всі можливі):

- а) залишки в касі;
- б) залишки на кореспондентському рахунку в НБУ;
- в) залишки на кореспондентських рахунках в інших банках;
- г) міжбанківський кредит, наданий іншим банкам;
- д) міжбанківський кредит, отриманий від інших банків;

- е) вклади громадян;
- є) кредити надані;
- ж) депозити в інших банках;
- з) цінні папери, паї, акції, придбані банком;
- и) основні засоби і капіталовкладення;
- і) факторингові операції;
- ї) лізингові операції;
- й) валютна позиція банку;
- к) витрати майбутніх періодів;
- л) дебіторська заборгованість;
- м) кредиторська заборгованість.

10. Вертикальний аналіз активів здійснюється:

- а) множенням кожної статті активів на ступінь ризику;
- б) діленням абсолютного відхилення загальної суми валюти балансу на суму валюти балансу в базисному періоді;
- в) оцінюванням структури активів як частки кожної статті активів;
- г) визначенням вертикальних відхилень кожної наступної статті від значення попередньої статті.

11. Горизонтальний аналіз активів банку здійснюється:

- а) множенням кожної статті активів на ступінь ризику;
- б) діленням суми статті активу на кінець періоду на значення суми статті активу на початок періоду;
- в) розрахунком абсолютного відхилення статей активу балансу на кінець періоду від відповідних значень на початок періоду;
- г) порівнянням оборотності активів з оборотністю пасивів банку.

12. Свідченням ефективного управління активами банку є:

- а) зростання абсолютної суми активів банку;
- б) зростання абсолютної суми прибутку банку;
- в) темпи зростання активів нижчі за темпи зростання прибутку банку;
- г) темпи зростання активів вищі за темпи зростання власного капіталу банку.

13. Оборотність активів (кількість оборотів) розраховується:

- а) діленням доходу банку на середньорічну суму активів банку;
- б) діленням середньорічної суми активів банку на чистий прибуток;
- в) множенням середньорічної суми активів банку на кількість оборотів за період;
- г) множенням відношення доходу банку до активів на кількість днів у досліджуваному періоді.

14. Якщо оборотність дохідних активів вища, ніж оборотність платних пасивів, то:

- а) збільшується прибутковість банку;
- б) зменшується прибутковість банку;
- в) збільшується дохідність активів;
- г) збільшується ліквідність банку.

15. Якщо темпи зростання дохідності активів більші, ніж темпи зростання прибутковості активів, то це означає, що:

- а) банк ефективно управляє активами;
- б) витрати банку необґрунтовано завищені;
- в) вартість залучених ресурсів вища за вартість власного капіталу;
- г) банк проводить правильну політику щодо управління акціонерним капіталом.

16. Для підвищення ліквідності має простежуватися така тенденція:

- а) оборотність активів прискорюється;
- б) оборотність активів уповільнюється;
- в) оборотність активів вища, ніж оборотність зобов'язань;
- г) оборотність кредитних вкладень вища, ніж оборотність інвестиційних вкладень.

17. Прибутковість активів розраховується:

- а) множенням прибутку на активи банку;

- б) діленням прибутку на активи банку;
- в) діленням активів банку на прибуток;
- г) множенням прибутку на активи, зменшені на суму резервів за активними операціями.

18. Резерви під активні операції включають:

- а) резерви під кредитні операції;
- б) резерви під знецінення основних засобів;
- в) резерви за операціями з цінними паперами;
- г) резерви під кредиторську заборгованість;
- д) резерви під заборгованість за коштами на поточних рахунках клієнтів;
- е) обов'язкове резервування за депозитами;
- ж) резерви під дебіторську заборгованість.

19. Коефіцієнт кредитної активності розраховується як:

- а) різниця між сумою кредитного портфеля на кінець періоду та сумою кредитного портфеля на початок періоду;
- б) відношення кредитів, що надані у звітному періоді, до кредитів, наданих у попередньому періоді;
- в) відношення кредитів наданих до депозитів залучених;
- г) частка кредитних вкладень у загальних активах банку.

20. Коефіцієнт повернення кредитів розраховується як:

- а) відношення суми погашених кредитів згідно з термінами, передбаченими угодами, до середнього залишку кредитних вкладень;
- б) відношення суми погашених кредитів до залишку кредитів на початок періоду;
- в) відношення суми погашених кредитів до суми наданих кредитів у звітному періоді;
- г) відношення суми погашених кредитів до суми залишку кредитів на початок періоду та суми наданих кредитів у звітному періоді.

21. Оборотність кредитів розраховується як:

- а) відношення кредитного обороту з надання кредитів (дебетового обороту за позиковими рахунками) до середніх залишків кредитних вкладень за період;
- б) відношення кредитного обороту з повернення кредитів (кредитового обороту) до середніх залишків кредитних вкладень за період;
- в) відношення кредитного обороту з погашення кредитів до залишків кредитних вкладень на кінець періоду;
- г) відношення дебетового та кредитового обороту за позичковими рахунками.

22. До великого кредиту відносять:

- а) суму кредиту, яка становить 25 % від суми всіх кредитів;
- б) суму кредиту, яка становить 10 % від суми всіх кредитів;
- в) суму кредиту, яка становить 25 % від суми власного капіталу;
- г) суму кредиту, яка становить 10 % від суми власного капіталу.

23. На зміну процентного прибутку від кредитних операцій впливають (вибрати кілька факторів):

- а) зміна обсягу наданих кредитів;
- б) зміна структури наданих кредитів;
- в) питома вага прострочених кредитів;
- г) питома вага безнадійних кредитів у кредитному портфелі;
- д) зміна процентної ставки за кредит;
- е) зміна депозитної процентної ставки;
- ж) зміна статутного фонду;
- з) зміна суми загального резерву за кредитами;
- і) зміна загальної суми прибутку;
- к) зміна структури активів.

24. Коефіцієнт доходності кредитних операцій розраховується:

- а) множенням доходу від кредитних операцій на суму виданих кредитів у звітному періоді;
- б) діленням доходу від кредитних операцій на загальну суму доходів банку;
- в) діленням доходу від кредитних операцій на суму виданих кредитів;

г) діленням доходу від кредитних операцій на процентні витрати на залучення ресурсів.

25. Продуктивність праці спеціалістів, задіяних у кредитному процесі, розраховується:

- а) діленням кількості кредитних угод, укладених у звітному періоді, на чисельність працівників кредитного департаменту;
- б) множенням середньої процентної ставки за кредитами на загальний обсяг наданих кредитів;
- в) діленням загальної суми наданих кредитів на середньооблікову чисельність працівників кредитного департаменту;
- г) діленням суми доходів від кредитних операцій на середньооблікову чисельність працівників кредитного департаменту.

26. До капітальних (реальних) інвестицій належать:

- а) інвестиції в цінні папери;
- б) інвестиції в основні засоби;
- в) інвестиції в статутний капітал іншого підприємства;
- г) депозитні вклади в банках.

27. До фінансових інвестицій належать:

- а) інвестиції в нове будівництво;
- б) інвестиції в цінні папери;
- в) інвестиції в технічне переозброєння підприємства;
- г) інвестиції в реконструкцію та модернізацію підприємства.

28. Чистий дохід від реальних інвестицій - це:

- а) алгебраїчна сума первинних доходів і витрат;
- б) різниця між первинним доходом та інвестиційними витратами;
- в) різниця між експлуатаційним доходом і первинними витратами;
- г) різниця між експлуатаційним доходом та інвестиційними витратами.

29. Для приведення грошових потоків до початку інвестування застосовують такий методичний прийом:

- а) нарощення;
- б) порівняння;
- в) дисконтування;
- г) елімінування.

30. Період окупності інвестицій – це:

- а) нормативний строк освоєння інвестиційного проекту;
- б) період, необхідний для того, щоб чисті прибутки від інвестицій відшкодували витрати;
- в) дисконтований період окупності;
- г) ліквідність інвестиційного проекту після введення об'єкта в експлуатацію.

31. Внутрішня норма доходу інвестиційного проекту відповідає такій умові:

- а) чистий приведений дохід дорівнює одиниці;
- б) експлуатаційні доходи перевищують інвестиційні витрати;
- в) дохід від реалізації продукції дорівнює поточним витратам;
- г) чистий приведений дохід дорівнює нулю.

32. Середня норма прибутку на інвестиції (бухгалтерська рентабельність) – це відношення:

- а) процентного доходу до вартості активів на початок періоду;
- б) процентного доходу до звітної вартості активів на кінець періоду;
- в) доходу, скоригованого на ставку оподаткування, до різниці у вартості активів на початок і кінець звітного періоду;
- г) процентного доходу до середньорічної вартості загальних активів.

33. Курс акцій – це відношення:

- а) процентів отриманих до процентів сплачених;
- б) дивідендів до позичкового процента;
- в) дисконтованої вартості до позичкового процента;
- г) ринкової вартості до номінальної вартості.

34. Ефективність інвестиційного проекту характеризує:

- а) валовий прибуток;
- б) рентабельність інвестиційних витрат;
- в) чистий приведений дохід;
- г) дохід від реалізації продукції.

35. До зобов'язань банку в іноземній валюті належать:

- а) кошти, які залучені в іноземній валюті;
- б) тільки кошти на поточних та депозитних рахунках клієнтів;
- в) тільки кошти на кореспондентських рахунках банку, депозити та кредити інших банків.
- г) кредити, що надані в іноземній валюті;
- д) готівка в іноземній валюті;
- е) строкові кошти фізичних осіб до запитання;
- є) кошти, що залучені в іноземній валюті на умовах субординованого боргу;
- ж) частка резерву, що сформована в іноземній валюті;
- з) залишки за кореспондентськими рахунками ностро.

36. До валютних активів належать:

- а) готівкові кошти в іноземній валюті;
- б) дорожні чеки;
- в) усі кошти в банках до запитання;
- г) кошти на рахунках лоро;
- д) строкові депозити фізичних осіб;
- е) строкові кошти фізичних осіб до запитання;
- є) кошти, що залучені в іноземній валюті на умовах субординованого боргу;
- ж) зобов'язання за резервами в іноземній валюті.
- з) кредити, що надані в іноземній валюті фізичним особам;
- и) МБК в іноземній валюті;
- і) МБК в іноземній валюті видані;
- к) залишки за кореспондентськими рахунками ностро.

37. На стан валютної позиції банку впливають такі операції:

- а) купівля готівкової іноземної валюти;
- б) відкриття кореспондентського рахунку в іноземній валюті ностро;
- в) продаж готівкової іноземної валюти;
- г) виплата готівки з валютного рахунку клієнта;
- д) залучення коштів в іноземній валюті на депозитний рахунок;
- е) нарахування доходів в іноземній валюті;
- є) купівля безготівкової валюти;
- ж) відкриття кореспондентського рахунку лоро в іноземній валюті;
- з) формування резервів під можливі втрати за позиками в іноземній валюті.

38. Ефективність використання банком залучених ресурсів в іноземній валюті

визначається на підставі таких показників:

- а) повноти використання залучених коштів в іноземній валюті;
- б) повноти використання залучених коштів в іноземній валюті з урахуванням операцій торгівлі іноземною валютою;
- в) дохідності валютних коштів;
- г) структурного аналізу валютних активів;
- д) нормативів відкритої валютної позиції.

39. Зростання абсолютного значення дохідності від валютних операцій можна оцінити

як:

- а) негативну тенденцію;
- б) позитивну тенденцію;
- в) неможливо оцінити за абсолютним значенням;
- г) недотримання установлених лімітів відкритої валютної позиції банку.

40. Коефіцієнт плинності клієнтів розраховується як відношення:

- а) кількості закритих рахунків до середньої кількості рахунків клієнтів;
- б) кількості закритих рахунків в іноземній валюті до середньої кількості рахунків клієнтів;

в) кількості закритих рахунків у національній валюті до середньої кількості рахунків клієнтів;

г) різниці між кількістю відкритих та закритих рахунків до середньорічної кількості банківських рахунків.

41. Значимість лізингових операцій для банку характеризується таким показником:

а) абсолютний приріст вартості майна, призначеного для передання в оренду;

б) коефіцієнт повноти використання лізингового майна для операційної оренди;

в) дохідність лізингових операцій;

г) частка майна, призначеного для передання в оренду, в загальній сумі активів банку.

42. Аналіз динаміки лізингових операцій здійснюється за допомогою таких показників (вибрати кілька):

а) абсолютна динаміка лізингових операцій;

б) абсолютний приріст обсягу лізингових операцій;

в) частка майна, призначеного для передання в оренду, в загальній сумі основних засобів;

г) темп приросту лізингових операцій;

д) відносна динаміка лізингового майна.

43. Коефіцієнт повноти використання лізингового майна розраховується як:

а) відношення лізингового майна до загальної вартості активів банку;

б) відношення вартості майна, призначеного для передання в оренду, до суми зносу цього майна;

в) відношення вартості майна, фактично переданого в операційну оренду, до вартості майна, призначеного для передання в оренду;

г) відношення вартості придбаного майна для лізингових операцій до суми лізингових операцій, здійснених банком у звітному періоді.

44. Коефіцієнт дохідності лізингових операцій розраховується:

а) множенням доходу від лізингових операцій на середню процентну ставку за цими операціями;

б) діленням суми доходу від лізингових операцій на суму, що перерахована орендарем банку за отримання майна в оренду;

в) діленням суми орендної, яка підлягає стягненню з орендарів, на суму майна, переданого в оренду;

г) діленням загальної суми лізингових операцій на середній дохід від цих операцій.

45. Коефіцієнт надання факторингових кредитів розраховується:

а) діленням наданих факторингових кредитів на залишок факторингових кредитів на кінець періоду;

б) множенням наданих факторингових кредитів на середню тарифну ставку за цими операціями;

в) діленням наданих факторингових кредитів на залишок факторингових кредитів на початок періоду;

г) діленням наданих факторингових кредитів на суму заборгованості за вимогами, що виставляються постачальником клієнту.

46. За ступенем ризику факторингові операції належать до:

а) п'яти груп ризику: стандартні, під контролем, субстандартні, сумнівні та безнадійні;

б) чотирьох груп ризику: стандартні, прострочені, сумнівні до повернення, безнадійні;

в) трьох груп ризику: стандартні, сумнівні, безнадійні;

г) за групами ризику не поділяють.

47. Коефіцієнт дохідності факторингових операцій розраховується:

а) множенням доходу від факторингових операцій на середню процентну ставку за цими операціями;

б) діленням суми доходу від факторингових операцій на суму, що перерахована фактор – банком на оплату розрахункових документів;

в) діленням суми доходу від факторингових операцій на суму дохідних активів;

г) множенням загальної суми факторингових кредитів на середній тариф за цими операціями.

48. Комісійні винагороди за розрахунково – касове обслуговування викладені в тарифах, які:

- а) погоджуються з НБУ;
- б) затверджуються керівником установи банку;
- в) додаються до договорів на розрахунково – касове обслуговування.

49. Сума готівкового платежу одного підприємства не повинна перевищувати протягом одного дня:

- а) 10 000 грн.;
- б) 20 000 грн.;
- в) не нормується.

50. Ефективність використання банкоматної мережі визначають такі показники:

- а) середня кількість операцій на один вид обладнання, середній обсяг коштів на один вид обладнання, дохідність у розрізі обладнання;
- б) темп приросту банкоматної мережі;
- в) частка операцій у торговельно – сервісній мережі, проведених з використанням платіжної картки у загальній кількості операцій;
- г) частка операцій, проведених із використанням платіжної картки через банкомати у загальній кількості операцій.

51. Основними способами підвищення дохідності зарплатних проектів є:

- а) надання кредитів (овердафтів) за картковим рахунком;
- б) пропонування різноманітних схем погашення кредиту;
- в) розроблення цільових програм стимулювання проведення операцій у підприємствах торгівлі та послуг (установлення бонусів, знижки, премії тощо);
- г) установа банкомату на території підприємства;
- д) відкриття філії банку на території підприємства;
- е) надання в рамках зарплатного проекту додаткових послуг (поповнення рахунку мобільного телефону через банкомат або з мобільного телефону, отримання виписки на мобільний телефон, перекази коштів через банкомат і т.п.).

52. Нормативне значення адекватності основного капіталу (Н3) має бути:

- а) 0,08 або 8 %;
- б) 0,20 або 20 %;
- в) 0,04 або 4 %;
- г) 0,02 або 2 %;
- д) жодне неправильне (дати власну відповідь).

53. Нормативне значення адекватності регулятивного капіталу (Н2) має бути:

- а) менше 8 %;
- б) більше 15 %;
- в) менше 5 %;
- г) менше 20 %;
- д) жодне неправильне (дати власну відповідь).

54. Мультиплікатор капіталу як показник, що характеризує активність банку на фінансовому ринку, обчислюється як співвідношення:

- а) капіталу банку та його зобов'язань;
- б) капіталу та активів, що зменшені на відповідні резерви;
- в) власна відповідь;
- г) суми загальних активів та капіталу банку.

55. Показником, що обчислюється як питома вага власного регулятивного капіталу у загальній величині власного капіталу банку, є:

- а) коефіцієнт автономії;
- б) коефіцієнт маневреності;
- в) коефіцієнт реальної вартості основних засобів;
- г) коефіцієнт абсолютної ліквідності.

56. Рентабельність капіталу банку обумовлює:

- а) чистий прибуток;

- б) дохід від реалізації продукції;
- в) собівартість реалізованої продукції;
- г) величина капіталу банку.

57. Коефіцієнт нестабільності строкових депозитів розраховується діленням:

- а) суми нестабільного залишку на поточних рахунках клієнтів на суми всіх залучених коштів;
- б) суми достроково забраних депозитів на загальну суму депозитів;
- в) суми середньо квартального коливання за депозитними вкладеннями на власний капітал;
- г) суми депозитів виданих вкладниками на суму депозитів, залучених у певному періоді.

58. Коефіцієнт плинності клієнтів розраховується як:

- а) відношення кількості закритих рахунків до середньої кількості рахунків клієнтів;
- б) відношення кількості клієнтів, що перейшли з інших банків у даний банк до середньої кількості клієнтів, що обслуговуються в банку;
- в) відношення кількості закритих та відкритих рахунків;
- г) відношення різниці між кількістю відкритих та закритих рахунків до середньорічної кількості банківських рахунків.

59. Коефіцієнт залучення клієнтів розраховується як:

- а) відношення кількості відкритих рахунків до середньої кількості рахунків клієнтів;
- б) відношення кількості відкритих та закритих рахунків;
- в) відношення різниці між кількістю відкритих та закритих рахунків до середньорічної кількості банківських рахунків;
- г) відношення суми залучених коштів до суми розміщених коштів у кредити.

60. Коефіцієнт розширення клієнтської бази розраховується як:

- а) відношення кількості відкритих рахунків до середньорічної кількості рахунків клієнтів банку;
- б) відношення кількості відкритих рахунків до кількості закритих рахунків;
- в) відношення різниці між кількістю відкритих та закритих рахунків до середньорічної кількості клієнтських рахунків;
- г) відношення середньоквадратичного відхилення за залишками на рахунках клієнтів до кількості клієнтів, що відкрили рахунки в поточному році.

61. Середньозважена вартість залучених та запозичених коштів розраховується:

- а) множенням процентних витрат на середні залишки кредитних вкладень;
- б) множенням процентної ставки за депозитами на середньорічні залишки депозитів;
- в) діленням процентних витрат за депозитами строковими, поточними рахунками клієнтів, міжбанківськими кредитами та депозитами на середні залишки всіх залучених та запозичених коштів;
- г) діленням процентних витрат на середні залишки кредитних вкладень.

62. Розмір субординованого боргу у відношенні до основного капіталу має становити:

- а) не більше 100 %;
- б) не менше 50 %;
- в) не більше 50 %;
- г) до 60 %.

63. До активів зі ступенем ризику 0 % належать:

- а) готівкові кошти;
- б) банківські метали;
- в) кошти в НБУ;
- г) кошти в інших банках;
- д) боргові цінні папери, що рефінансуються НБУ;
- е) депозити овернайт.

64. Осідання на рахунках банківських вкладів визначається як:

- а) відношення різниці між залишками вкладів до обороту з надходження на вклади;
- б) відношення різниці між залишками вкладів до обороту з видачі коштів вкладів;
- в) відношення різниці між оборотами по вкладу до середнього залишку на рахунку.

65. Банк має хорошу депозитну базу, якщо частка строкових депозитів:

- а) не менше 20 %;

- б) не менше 30 %;
- в) не більше 30 %;
- г) не більше 20 %.

66. Вирахуйте вплив зміни кількості вкладників на зміну залишку вкладів, коли відомо:

приріст числа ощадних книжок склав 320 од.;
пересічний залишок на початок періоду – 2124 грн.;
пересічний залишок на кінець періоду – 2275 грн.:

- а) 680 грн.;
- б) 872 грн.

67. Вирахуйте вплив зміни пересічного вкладу на залишок на вкладах в установі банку, коли відомо:

приріст пересічного вкладу – 235 грн.;
кількість рахунків вкладів на початок періоду – 2729 од.;
кількість рахунків вкладників на кінець періоду – 2950 од.;
середня кількість рахунків у періоді – 2950 од.;

- а) 745 тис. грн.;
- б) 693 тис. грн.;
- в) 641 тис. грн.

68. Вирахуйте приріст коштів на вкладах, коли відомо:

залишок коштів на вкладах на початок періоду – 242 115 грн.;
надходження на вклади – 97 184 грн.;
нараховані та приєднанні відсотки до залишку вкладу – 24 042 грн.;
кошти, що вилучені вкладниками, - 115 211 грн.

- а) 248 тис. грн.;
- б) 6015 грн.;
- в) 18 027 грн.

69. До інсайдерів як фізичних осіб належать:

- а) власники істотної участі;
- б) управлінський персонал банку;
- в) контролери;
- г) керівники та контролери споріднених осіб;
- д) асоційовані особи;
- е) кредитори.

70. До інсайдерів як юридичних осіб належать:

- а) власники істотної участі;
- б) афілійовані особи;
- в) споріднені особи;
- г) асоційовані особи.

МОДУЛЬ 2. ТЕОРЕТИКО – ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 4. Аналіз доходів і витрат банку

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу доходів і витрат банку.

Загальна оцінка рівня доходів порівняно з рівнем активів та чистим прибутком. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури доходів за їх видами в динаміці за ряд років, щоквартально, щомісячно. Методика аналізу впливу окремих факторів на рівень формування найважливіших доходів банку – з деталізацією процентних і непроцентних. Аналіз і оцінка рівня доходності банку.

Загальна оцінка рівня витрат порівняно з рівнем доходів банку та рівнем доходних активів. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури витрат за їх видами в динаміці за ряд років, щоквартально, щомісячно. Факторний аналіз процентних та інших найбільш важливих витрат. Аналіз дотримання кошторису адміністративно – управлінських витрат.

Підсумки аналізу доходів і витрат – узагальнення резервів.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Порівняльний аналіз темпів зростання доходів та витрат.
2. Визначення резервів збільшення доходів та зменшення витрат.

Теми рефератів:

1. Аналіз стабільності доходів за допомогою середньоквадратичних відхилень, коефіцієнта варіації та індексу нестабільності доходів.
2. Застосування декомпозиційного аналізу у формуванні факторних моделей.
3. Визначення резервів збільшення доходів банку та зменшення витрат.
4. Моделювання рівня доходності активів та витратності пасивів для досягнення необхідного розміру прибутку банку.
5. Інтегральна оцінка фінансової стійкості та платоспроможності банку.
6. Моделювання аналізу доходів і витрат банку в умовах використання сучасних інформаційних технологій.

Практичні завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Проведіть порівняльний аналіз постатейної структури і динаміки зміни доходів банку за такими даними, зробіть відповідні висновки:

Стаття доходів	Базисний період		Звітний період		Відхилення	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	% до підсумку
1. Процентний дохід, усього						
У тому числі:						
від кредитів наданих	828		1409			
від коштів, розміщених у банках	11,5		7,5			
від цінних паперів	80,5		77,5			
2. Комісійні доходи, разом						
У тому числі:						
від операцій з банками	41,4		17,5			
від операцій з клієнтами	898,6		435,5			
3. Чистий торговельний дохід						
У тому числі:						
від іноземної валюти	9,5		222			
від цінних паперів	25		56			
4. Інші операційні доходи	2,5		1,5			
5. Разом доходів		100		100		

Завдання 2.

Проведіть факторний аналіз процентних доходів за такими даними і зробіть відповідні висновки:

Показник	Минулий період	Звітний період	Відхилення		
			Разом	У тому числі за рахунок зміни	
				суми активів	процентної ставки
1. Середня величина дохідних активів, тис. грн.	75940	115470			*

2. Середня ставка за дохідними активами, %	0,14	0,115		*	
3. Процентні доходи, - тис. грн. - %	100				

Завдання 3.

Використовуючи дані Інтернет – сайтів окремих банків або інформації НБУ про фінансові результати банків, оцініть динаміку витрат за допомогою розрахунку коефіцієнтів дієздатності банку і режиму економії:

Показник	Минулий період	Звітний період	Темп зростання, %
1. Витрати банку, тис. грн.			
2. Доходи банку, тис. грн.			
3. Коефіцієнт дієздатності K_d (ряд.1:ряд.2)			
4. Коефіцієнт режиму економії K_e	*	*	

Завдання 4.

Розрахувати середній рівень процентної ставки за період та проаналізувати ступінь впливу динаміки рівня середньозваженої процентної ставки та величини дохідних активів на загальний розмір процентного доходу банку за квартал, використовуючи такі дані:

Показник	Квартал			
	1	2	3	4
1. Процентний дохід за квартал, тис. грн.	453	1490	21405	17160
2. Середньо квартальний розмір дохідних активів, тис. грн.	12970	97350	216960	190880
3. Середній рівень квартальної процентної ставки за дохідними активами, %				

Завдання 5.

Використовуючи наведену нижче інформацію про доходи та витрати комерційного банку, проаналізувати структуру та динаміку доходів і витрат банку, ураховуючи форму ціни, вид банківського продукту та ступінь стабільності:

Показник	I півріччя		II півріччя		Відхилення	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1. Доходи банку						
Проценти, отримані за наданим кредитами	19845		41580			
Проценти, отримані за рахунками, відкритими в інших кредитних установах	1640		3087			
Проценти, отримані за депозитами	820		1325			
Процентний дохід від вкладень у довгострокові зобов'язання	4725		9770			
Процентний дохід за векселями	2840		5990			
Доходи від перепродажу цінних паперів	12900		24890			
Доходи від операцій з	2240		4850			

іноземною валютою					
У тому числі комісійні з обмінних операцій	2240		4850		
Інші доходи					
У тому числі:					
- комісійні за банківські послуги	29925		47565		
- від операцій з дорогоцінними металами	880		1860		
- за обробку документів	250		380		
- інші (форвардні, ф'ючерсні та ін.)	9765		22675		
Доходи разом		100		100	
2. Витрати банку					
Проценти, сплачені за отримані кредити	660		1260		
Проценти, сплачені за відкритими рахунками	760		1610		
Проценти, сплачені за депозитами фізичних осіб	20725		44980		
Витрати за цінними паперами					
У тому числі:					
- процентні витрати за ощадними сертифікатами	7890		19530		
- процентні витрати за векселями	4410		7875		
- витрати з перепродажу цінних паперів	880		1890		
Витрати на утримання апарату управління	7240		12910		
Соціально – побутові витрати	3780		6930		
Інші витрати					
У тому числі:					
- відрахування до резервів	7560		12285		
- сплачені комісійні	1580		3780		
- інші операційні витрати	21100		35180		
Разом витрат		100		100	
3. Прибуток (доходи – витрати)		0		0	

Завдання 6.

За наведеними даними зробити факторний аналіз доходів банку за інвестиційними операціями з цінними паперами. Побудувати факторну модель.

Показник	Базисний період	Звітний період	Відхилення
1. Середня облікова вартість	10	12	
2. Кількість цінних паперів за період, шт..	30000	41000	
3. Облікова вартість усіх цінних паперів	350000	490000	
4. Доходи за інвестиційними цінними паперами	42000	95240	

5. Дохід на 1 грн. облікової вартості цінних паперів			
--	--	--	--

Завдання 7.

За даними звіту про фінансові результати банку проаналізувати вплив факторів на обсяг доходів від проведення касових операцій. Побудувати факторну модель.

Показник	Минулий квартал	Звітний квартал	Відхилення
1. Дохід від проведення касових операцій, тис. грн.	112	121	
2. Загальний обсяг видачі готівки клієнтам протягом періоду, тис. грн.	364616	383329	
3. Кількість клієнтів, які отримували готівку протягом періоду, осіб	5362	5399	
4. Розмір комісії за касове обслуговування одного клієнта, грн.			
5. Розмір комісії за обслуговування 1 грн. готівки, грн.			
6. Середній обсяг видачі готівки одному клієнтові за період, тис. грн.			

Побудова факторної моделі:

$$D = Vg * C, \text{ де}$$

D – дохід від касового обслуговування клієнтів;

Vg – обсяг готівки, виданої клієнтам за квартал;

C – розмір комісії за обслуговування 1 грн. готівки.

Завдання 8.

За наведеними даними проаналізувати зміну темпів зростання продуктивності праці банківських працівників та середньої заробітної плати. Розрахувати, як вплинуло їх співвідношення на зміну загальних витрат банку, тис. грн.

Показник	Минулий період	Звітний період	Темп зростання
1. Дохід банку, усього			
2. Середньооблікова чисельність працівників банку, осіб	50	43	
3. Середньорічна заробітна плата на одного працівника, грн.	48000	52300	
4. Загальні витрати банку на заробітну плату, тис. грн.			
5. Загальні витрати банку, усього			
6. Питома вага заробітної плати в загальних витратах, %			
7. Продуктивність праці на одного працівника			

Завдання 9.

За даними про доходи і витрати АКБ «Новий» за 2017 р.

1. Розрахуйте показники ефективності за кожним підрозділом на окремі звітні дати.
2. Визначте структуру витрат на окремі дати.
3. Проведіть індексний аналіз дохідності витрат.
4. Зробіть висновки щодо динаміки показників дохідності витрат.
5. Які заходи можна запропонувати АКБ «Новий» для підвищення ефективності його діяльності?

Місцезнаходження банку	Доходи		Витрати	
	за 2016 р.	за 2017 р.	за 2016 р.	за 2017 р.

1. Житомирська обл..	16000	33000	7500	8700
2. Львівська обл..	9805	11005	6305	6905
3. Рівненська обл..	8050	4705	3305	3500
4. Тернопільська обл..	650	730	410	419
5. Чернівецька обл..	780	860	505	555

Література: [10,12,15,18-21,23,25-28,30-32]

Тема 5. Аналіз прибутковості і рентабельності

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу прибутку і рентабельності.

Загальна оцінка рівня прибутку. Аналіз динаміки та структури прибутку. Виявлення факторів і причин зміни прибутку. Аналіз фінансової міцності банку за доходом і прибутком. Аналіз ефективності діяльності банку на макрорівні. Аналіз динаміки та макроекономічних тенденцій прибутків і ефективності. Аналіз рентабельності. Виявлення причин і чинників, що впливають на рівень рентабельності. Резерви збільшення прибутку і підвищення рентабельності. Інші показники, що вимірюють ефективність діяльності банку за доходом і прибутком (чистий спред, чиста процентна маржа, інший операційний доход, продуктивність праці).

Питання на самостійне опрацювання:

1. Методика розрахунку «точки беззбитковості» роботи банку.
2. Система фінансових коефіцієнтів прибутковості.
3. Методика розрахунку «точки беззбитковості» роботи банку.
4. Аналіз ефективності діяльності працівників банку.

Теми рефератів:

1. Ситуаційний аналіз рівня прибутковості банку.
2. Визначення та обґрунтування необхідного рівня умовно – постійних та умовно – змінних витрат.
3. Моделювання аналізу прибутковості банківської діяльності в умовах використання сучасних інформаційних технологій.
4. Аналіз формування і розподілу чистого прибутку банку.
5. Методологія розроблення рекомендацій щодо підвищення прибутковості банку та забезпечення стабільності його подальшої діяльності.
6. Факторні моделі та їх застосування в аналізі прибутку і рентабельності банку.
7. Коефіцієнтний аналіз рівня рентабельності банку.

Практичні завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Розрахувати динаміку і структуру норми прибутку на капітал, оформити у вигляді аналітичної таблиці, за результатами аналізу зробити висновки.

Показник	Агрегати	Звітний рік	Минулий рік	Відхилення, %	
1. Норма прибутку	H1	0,3498	0,3186		
2. Маржа прибутку (прибутковість)	H 2	0,3272	0,2953		
3. Дохідність активів	H3	0,1143	0,1127		
4. Мультиплікатор капіталу	H4	9,3506	9,5654		

Завдання 2.

За даними фінансової звітності банку проаналізувати прибутковість активів. Розрахунки зробити в динаміці. Здійснити факторний аналіз зміни показника ROA, грн.

Показник	Базисний період	Звітний період	Відхилення
1. Балансовий прибуток банку			
2. Чистий прибуток			
3. Активи банку			

4. Прибутковість активів 1			
5. Прибутковість активів 2			

Завдання 3.

За наведеними даними проаналізувати зміну коефіцієнта загальної рентабельності роботи банку. Визначити основні резерви підвищення ефективності роботи банку. Факторний аналіз зробити за допомогою способу ланцюгових підстановок, тис. грн.

Показник	Базисний період	Звітний період	Відхилення
1. Доходи банку, усього	5400	4900	
У тому числі:			
- процентні	3700	3500	
- комісійні	1700	1400	
2. Витрати банку, усього	4600	4450	
У тому числі:			
- проценті	2350	2180	
- комісійні	1620	1280	
- на утримання банку	630	990	
3. Прибуток			
4. Рентабельність, %			

Завдання 4.

Використовуючи методику розрахунку «точки беззбитковості», визначити, під який середній відсоток банк може залучити кошти, щоб бути беззбитковим. Визначити, скільки потрібно банку додаткових ресурсів, щоб отримати прибуток 1000 тис. грн. за умов, що склалися.

Показники	Сума, тис. грн.
1. Обсяг ресурсів, які банк може залучити	17500
2. Середній відсоток доходності за активними операціями банку	13
3. Небанківські операційні витрати (управлінські, умовно – постійні)	900
4. Норма обов'язкового резервування, %	8
5. Середній відсоток витратності за пасивними операціями (відносна вартість ресурсної бази)	

Література: [10,12,15,18-21,23,25-28,30-32]

Тема 6. Аналіз ліквідності

Економічна сутність ліквідності банку, мета та завдання аналізу. Інформаційне забезпечення аналізу. Система показників: поточна, короткострокова, загальна, миттєва ліквідність, норматив співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку, ресурсна ліквідність. Методика їх визначення та їх порівняльний аналіз у динаміці, тенденції змін.

Аналіз ресурсної бази з позицій ліквідності: достатності власного капіталу, величини і структури зобов'язань банку.

Аналіз якості активів з погляду їх ліквідності: співвідношення залишків на рахунках, депозитах і кредитної заборгованості; співвідношення ліквідних активів і їх загальної величини. Аналіз „кредитного портфеля” з точки зору ліквідності кредитів і диверсифікації кредитних вкладень. Аналіз відповідності за строками здійснення між активними і пасивними операціями.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Аналіз основних джерел попиту та пропозиції ліквідних коштів банку. Методика розрахунку нетто – ліквідної позиції банку.
2. Прогнозний аналіз банківської ліквідності.
3. Міжнародний досвід оцінки банківської ліквідності.

Теми рефератів:

1. Ліквідність та платоспроможність банківської установи.

2. Аналітичне забезпечення стратегій управління ліквідністю банку.
3. Банківська ліквідність та чинники, які її формують.
4. Показники та методи оцінювання ліквідності банку.
5. Факторні моделі в аналізі ліквідності банку.
6. Інструментарій аналізу потреби банку в ліквідних коштах.

Практичні завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Проаналізувати динаміку структурних зрушень за основними статтями зобов'язань по банківській системі в цілому (за даними «Бюлетеня НБУ»). Дати аналітичну оцінку загальних тенденцій, що мають місце у банківській системі, та їх впливу на прогноз потреби банку в ліквідних коштах.

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ СТРУКТУРИ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ У РОЗРІЗІ ОСНОВНИХ СТАТЕЙ

Показник	Рік					Відхилення від попереднього року			
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016
1. Кошти банків, тис. грн.									
2. Кошти клієнтів, тис. грн.									
3. Ощадні сертифікати, емітовані банком, тис. грн.									
4. Боргові цінні папери, емітовані банком, тис. грн.									
5. Нараховані витрати та інші зобов'язання, тис. грн.									
6. Усього, тис. грн.									
7. Кошти банків, %									
8. Кошти клієнтів, %									
9. Ощадні сертифікати, емітовані банком, %									
10. Боргові цінні папери, емітовані банком, %									
11. Нараховані витрати та інші зобов'язання, %									
12. Усього, %	100	100	100	100	100				

Завдання 2.

Проаналізувати структуру клієнтської бази банку з погляду співвідношення мінливих (кошти до запитання) та стабільних (строкові рахунки) зобов'язань.

1. Визначити питому вагу основних вкладів у загальній сумі зобов'язань банку.
2. Порівняти склад та структуру клієнтської бази банку з аналогічними показниками по банківській системі в цілому.
3. Дати аналітичну оцінку впливу виявлених структурних зрушень на стан ліквідності банку на основі такої таблиці.

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ І СТРУКТУРИ КЛІЄНТСЬКОЇ БАЗИ БАНКУ, %

Кошти клієнтів	На 01.01.2016 р.			На 01.01.2017 р.		
	Банківська система	Банк	Відхилення	Банківська система	Банк	Відхилення
1. До запитання, тис. грн.		435150			503240	
2. Строкові, тис. грн.		360050			402560	
3. Усього, тис. грн.		795200			905800	
4. До запитання, %						
5. Строкові, %						

Завдання 3.

Визначити розрив ліквідності банку за періодами та сукупний розрив ліквідності. Дати аналітичну оцінку отриманих результатів за наведеною нижче таблицею.

АНАЛІЗ РОЗРИВУ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ, тис. грн.

Показник	До одного дня	1 – 7 днів	8 – 30 днів	1 – 3 місяці	3 – 6 місяців	Понад 6 місяців	Усього
1. Активи	1130	1940	2382	1965	1596	1889	10902
2. Пасиви	716	2340	2050	2250	606	2940	10902
3. Розрив ліквідності							
4. Сукупний (кумулятивний) розрив							

Література: [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

Тема 7. Аналіз ділової активності

Система показників, методика їх визначення та їх порівняльні характеристики в динаміці, що характеризують:

- рівень доходних активів;
- загальну кредитну активність;
- загальну інвестиційну активність;
- долю інвестицій в доходних активах;
- рівень залучених коштів;
- частку міжбанківських кредитів у залучених коштах;
- частку строкових депозитів у залучених коштах;
- коефіцієнт використання залучених коштів.

Узагальнення результатів аналізу ділової активності.

Теми рефератів:

1. Система показників, необхідних для аналізу ділової активності банку.

Практичні завдання для самостійної роботи:**Завдання 1.**

За даними балансу проаналізувати ділову активність банку щодо залучення ресурсів та їх використання:

Показник	2016 р.	2017 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Пасиви загальні.				
2. Зобов'язання, всього				
3. Онкольні депозити (поточні та кореспондентські рахунки)				
4. Строкові депозити				
5. Міжбанківські кредити отримані				
6. Кредитний портфель				
7. Активи дохідні				
8. Коефіцієнт активності залучення коштів (ряд. 2 : ряд.1)				
9. Рівень розвитку клієнтської бази (ряд. 3 : ряд. 2)				
10. Коефіцієнт залучення МБК (ряд. 5 : ряд. 2)				
11. Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів (ряд. 4 : ряд. 2)				

12. Коефіцієнт активності використання залучених коштів у дохідні активи (ряд. 2 : ряд 7)				
13. Коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитів операції (ряд. 2: ряд. 6)				

Завдання 2.

За даними балансу проаналізувати інвестиційну та кредитну активність банку.

Показник	Базисний період	Звітний період	Абсолютне відхилення	Темп зростання
1. Цінні папери до погашення				
2. Інвестиції капіталу				
3. Капітальні інвестиції				
4. Інвестиції банку, всього				
5. Валюта балансу				
6. Кредитний портфель банку				
7. Інвестиційна активність банку				
8. Кредитна активність банку				
9. Дохідні активи, всього				
10. Коефіцієнт дохідності активів				

Завдання 3.

На основі даних фінансової звітності банку розрахувати наступні показники, що характеризують показники ділової активності:

- коефіцієнт рівня дохідних активів;
- коефіцієнт кредитної активності;
- коефіцієнт інвестиційної активності;
- коефіцієнт рівня кредитно – інвестиційного портфеля в загальних активах;
- рівень залучення ресурсів;
- рівень міжбанківських кредитів у зобов'язаннях;
- рівень строкових депозитів у зобов'язаннях;
- рівень розвитку клієнтської бази;
- коефіцієнт використання залучених та запозичених коштів;
- оборотність активів банку.

Література: [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

Тема 8. Аналіз фінансової стійкості і надійності банку

Значення, завдання та інформаційна база аналізу. Характеристика підходів до аналізу надійності банку. Елементи фінансової стійкості банку. Система показників аналізу фінансової стійкості банку: платоспроможності, якості активів, ефективності діяльності, достатності капіталу, ліквідності. Методика розрахунку показників. Їх відповідність оптимальним та нормативним значенням. Оцінювання результатів аналізу. Рейтингові системи оцінки фінансового стану банків.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Система показників оцінки ефективності діяльності конкретного банку.
2. Основні ознаки, за якими групуються показники ефективності діяльності банківської установи.
3. Алгоритм рейтингової оцінки підрозділів банку за ступенем ефективності.
4. Аналіз ефекту та ефективності діяльності комерційного банку.

5. Узагальнююча оцінка фінансового стану банку.

Теми рефератів:

1. Фінансовий аналіз в інформаційній системі управління банком.
2. Інтегральна оцінка фінансової стійкості та платоспроможності банку.
3. Методика аналізу ефективності управління банком.
4. Особливості експрес – аналізу фінансового стану банку.
5. Рейтингові системи оцінювання діяльності банку.

Практичні завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Дайте визначення таких термінів:

- фінансовий стан;
- активи банку;
- власний капітал;
- зобов'язання;
- ділова активність;
- ефективність управління;
- ліквідність;
- платоспроможність;
- фінансова стійкість;
- рейтингова оцінка результатів діяльності.

Завдання 2.

За наведеними даними розрахувати точку безбитковості роботи банку. Побудувати графік. Зробити висновок, за якого рівня доходів та обсягу залучених ресурсів банк стане прибутковим. Розробити стратегію банку за таких умов:

Обмеженість ресурсів банку – 15 000 тис. грн.

Показник	Сума, тис. грн.
1. Доходи банку, всього	7800
2. Витрати банку, всього	7400
У тому числі:	
- умовно змінні	4500
- умовно постійні	2900
3. Залучені ресурси (платні)	25000
4. Маржинальний дохід	
5. Точка безбитковості	

Завдання 3.

За даними балансу проаналізувати основні показники фінансової стійкості банку.

Показник	На 01.01.2016р.	На 01.01.2017 р.	Відхилення
1. Власний капітал – бруто			
1.1. Власний капітал – нетто			
2. Акціонерний капітал			
3. Залучені кошти			
4. Загальні активи			
5. Дохідні активи			
6. Недохідні активи			
7. Капіталізовані активи			
8. Коефіцієнт надійності банку (ряд. 1 : ряд. 3)			
9. Коефіцієнт маневрування (ряд.1.1. : ряд.1)			
10. Коефіцієнт автономії (незалежності) (ряд.1 : ряд. 4) (15-20 %)			

11. Співвідношення власного капіталу та загальних активів (ряд.1.1 : ряд 4) (4%)			
12. Коефіцієнт захищеності власного капіталу (ряд.7: ряд. 1)			
13. Генеральний коефіцієнт надійності банку (ряд.2 : ряд. 5)			
14. Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку (ряд. 1: ряд. 2) (2-3)			
15. Адекватність капіталу (ряд. 1.1. : ряд. 3) (> 10 %)			

Література: [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

Тема 9. Аналіз банківських ризиків

Визначення ризиків та їх класифікація. Завдання та інформаційна база аналізу. Принципи градації ризиків. Захист від ризику. Елемент управління ризиками.

Оцінка та управління кредитним ризиком. Сутність та напрями управління кредитним ризиком. Класифікація кредитних ризиків. Факторний аналіз кредитного ризику за видами класифікованих кредитів. Оцінка управління кредитними ризиками.

Аналіз і оцінка управління валютним ризиком.

Аналіз і оцінка інвестиційного ризику. Основні ризики інвестиційної діяльності.

Порівняльний аналіз доходності різних видів цінних паперів. Ризик незбалансованої ліквідності відносно доходів.

Аналіз процентного ризику банку

Методика аналізу дюрації.

Аналіз загального розміру банківських ризиків.

Аналіз ризику ліквідності. Оцінювання потреби банку в ліквідних коштах (на основі методу джерел і використання коштів, коефіцієнтного методу, методу структури коштів).

Аналіз схильності банку до процентного ризику. Визначення та підходи до управління.

Аналіз і оцінювання прийнятих рішень на основі GAP – аналізу та Duration.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Загальна характеристика методів ідентифікації та оцінювання банківських ризиків.
2. Розрахунок та аналіз загального розміру ризику банку.
3. Методика аналізу дюрації.

Теми рефератів:

1. Загальна характеристика методів ідентифікації та оцінювання банківських ризиків.
2. Аналіз ризику кредитного портфеля банку.
3. Аналіз процентного ризику банку.
4. Показники та методи оцінювання валютного ризику банку.
5. Факторні моделі в аналізі банківських ризиків.
6. Аналіз ризику та доходності портфеля цінних паперів банку.

Практичні завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Визначити величину валютного ризику банку за умови підвищення курсу євро з 6,05 до 6,20 грн.

Активи	Сума, млн. грн.	Пасиви	Сума, млн. грн.
1. Каса	125	Поточні рахунки	485
2. Кредити	720	Депозити	325
3. Кредити (в євро)	240	Депозити (в євро)	290
4. Кредити	390	МБК	280
5. Цінні папери	255	Цінні папери власного боргу (в євро)	70

6. Цінні папери (в євро)	30	Капітал	310
7. Усього	1760		1760

Завдання 2.

Банк надав клієнту кредит на 90 днів у розмірі 100 000 грн. Для фінансування цього кредиту банк може застосувати збалансований або незбалансований за строками підхід до управління активами та зобов'язаннями. Проаналізувати ризик овість кожного підходу і з'ясувати, як кожен з них вплине на прибуток банку. Прогнозовані та поточні процентні ставки, які діють на ринку, наведено в таблиці.

ПОТОЧНІ ТА ПРОГНОЗОВАНІ ПРОЦЕНТНІ СТАВКИ

Показник	Строк, дні	Ставки за кредитом, %	Ставки за депозитом, %
1. Поточні ставки на ринку	90	24	18
	60	20	14
	30	16	12
2. Прогноз ставки:			
через 30 днів	30	15	13
через 60 днів	30	12	10

Завдання 3.

Банк, базовою валютою якого є американський долар, має довгу відкриту валютну позицію за фунтами стерлінгів, яка утворилась при наданні короткострокового кредиту на суму 50 000 фунтів стерлінгів з 1 липня до 15 вересня. За прогнозами банку курс фунта стерлінгів протягом цього періоду ймовірно знизиться з поточного рівня 1,6200 дол. за фунт до 1,5800 дол. за фунт.

1. Визначити величину валютного ризику, на який наражається банк протягом цього періоду.
2. Проаналізувати фінансові результати від проведення банком операції хеджування відкритої позиції за допомогою стерлінгово – доларових ф'ючерсних контрактів за різних варіантів зміни курсу фунтів стерлінгів на дату закриття ф'ючерсної позиції:

А) 1,5800 дол. за фунт.

Б) 1,6200 дол. за фунт.

В) 1,6700 дол. за фунт.

На дату проведення ф'ючерсної операції (1 липня) ф'ючерсні контракти стерлінг – долар на LIFFE котирувались за ціною 1,6200 дол. за фунт.

Завдання 4.

У вересні банк планує інвестувати 10 млн. дол. у тримісячний депозит в євродоларах через три місяці (тобто у грудні). Прогнози свідчать про можливе зниження процентних ставок на ринку протягом цього періоду з поточного рівня 11,85 % до 11,55 %.

1. Визначити величину ризику (імовірну величину недоотримання доходів), на який наражається банк за таких обставин.

2. Проаналізувати результати проведення операції хеджування ризику за допомогою процентних ф'ючерсів, якщо на дату проведення операції 3.09 ціна вересневих ф'ючерсів становила 88,15; грудневих – 88,35; березневих – 88,50; а на дату закриття ф'ючерсної позиції банку процентні ставки на ринку становитимуть (можливі варіанти розвитку ринку):

А) 11,85 %;

Б) 11,55 %;

В) 12,05 %.

Завдання 5.

Прибутковість активів банку становить 1,5 %, а показник мультиплікатора капіталу – 10 разів. Банк ставить завдання досягти прибутковості капіталу 20 %. За яких умов це можливо? Як

це вплине на рівень ризиковості діяльності банку, якщо прибутковість активів залишиться незмінною?

Завдання 6.

Проаналізувати якість кредитного портфеля банку з погляду його ризикованості (дані наведено в таблиці).

АНАЛІЗ ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ

Показник	Коефіцієнт ризику, %	1 – й період, тис. грн.	1 – й період, %	2- й період, тис. грн.	2 – й період, %	Відхилення	
						тис. грн.	%
1. Кредити надані, усього, тис. грн.							
У тому числі:							
- стандартні	1	180		210			
- під контролем	5	160		195			
- субстандартні	20	80		103			
- сумнівні	50	50		60			
- безнадійні	100	12		10			
2. Класифіковані кредити, усього							
3. Капітал банку		1607		1900			
4. Коефіцієнт зважених класифікованих кредитів							
5. Коефіцієнт покриття зважених класифікованих кредитів							
6. Питома вага проблемних позик							
7. Коефіцієнт збитковості позик							

Література: [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА ТЕМАМИ МОДУЛЯ 2.

1. Якщо динаміка зростання високоліквідних активів вища темпів зростання кредитно – інвестиційного портфеля, то:

- банк нарощує матеріальну базу;
- посилює платоспроможність;
- зміцнює ліквідність;
- розвиває кредитну діяльність.

2. Якщо динаміка зростання активів банку вища за темпи інфляції у відповідних періодах, то банк:

- реально втрачає вартість майна;
- нарощує власний капітал;
- реально нарощує вартість активів;
- розвиває кредитно – інвестиційний портфель.

3. Норматив миттєвої ліквідності (Н4) має становити:

- не більше 25 %;
- не менше 30 %;
- не менше 20 %.

4. Норматив поточної ліквідності (Н5) має становити:

- не менше 30 %;
- не менше 35 %;
- не менше 40 %;
- не більше 40 %.

5. Норматив короткострокової ліквідності банку (Н6) має становити:

- а) не менше 20 %;
- б) не більше 20 %;
- в) не менше 25%.

6. Як називається відношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань:

- а) ліквідність;
- б) поточна ліквідність;
- в) короткострокова ліквідність;
- г) платоспроможність.

7. Вирахуйте миттєву ліквідність банківської установи, коли відомо, що: кошти в касі та залишки в НБУ – 98 420 тис. грн.; чисті активи – 547 520 тис. грн.; зобов'язання банку – 458 420 тис. грн.; кошти на коррахунках в інших банках – 32 140 тис. грн.; кошти на поточних рахунках банків і клієнтів – 415 185 тис. грн.

- а) 23,85 %;
- б) 31,45 %;
- в) 21,47 %.

8. Як називається різниця між отриманими банком доходами і витратами:

- а) маржа;
- б) операційна маржа;
- в) прибуток;
- г) збиток;
- д) спред.

9. Як називається відношення чистого прибутку до статутного капіталу:

- а) рентабельність регулятивного капіталу;
- б) прибутковість акціонерного капіталу;
- в) ефективність статутного капіталу;
- г) ціна альтернативи капіталу акціонерів.

10. Як називається відношення чистого прибутку до середніх активів банку:

- а) рентабельність активів;
- б) прибутковість активів;
- в) ефективність активів;
- г) дохідність активів.

11. Як називається відношення різниці між чистими комісійними доходами і постійними витратами на утримання персоналу та адміністративні потреби до кредитно – інвестиційного портфеля банку:

- а) мертва точка дохідності;
- б) фінансовий тягар;
- в) маржа комісійного доходу;
- г) спред ресурсів.

12. Спред дохідності комерційного банку, що характеризує ефективність його цінової політики, визначається:

- а) як відношення доходів за мінусом витрат до середніх активів;
- б) як різниця між отриманими відсотковими доходами і сплаченими відсотковими витратами до середніх активів банку;
- в) як різниця між відношенням відсоткових доходів до під відсоткових активів і відсоткових витрат до під відсоткових зобов'язань.

13. Вирахуйте валову маржу філії банку за місяць, коли відомо:

усього доходів - 124 750 грн.;
 усього витрат – 72 450 грн.;
 відсоткові доходи – 80 712 грн.;
 відсоткові витрати – 54 925 грн.

- а) 25 787 грн.;
- б) 52 300 грн.;
- в) 69 825 грн.

14. Вирахуйте річну ефективну відсоткову ставку, коли відомо, що на 01 07 2007 р. були такі дані:

- Нараховані доходи за наданими позичками – 241 412 грн.;
- Отримані банком відсоткові доходи за кредитами – 318 450 грн.;
- Фактичний залишок кредитного портфеля – 4 315 182 грн.;
- Середній залишок кредитного портфеля – 4 218 742 грн.:
- а) 11,45%;
- б) 14,76 %;
- в) 15,10 %.

15. Вирахуйте чистий прибуток банку, коли відомо:

- Операційний дохід – 42 415 тис. грн.;
- Загально адміністративні витрати та на персонал – 17 120 тис. грн.;
- Витрати на безнадійні та сумнівні борги – 6312 тис. грн.
- Податок на прибуток – 4212 тис. грн.
- а) 1477 тис. грн.;
- б) 21 083 тис. грн.;
- в) 31 891 тис. грн.

16. Вирахуйте прибутковість акції банку, коли відомо:

- Зареєстрований і сплачений статутний капітал – 72 400 тис. грн.;
- Кількість простих акцій в обігу – 70 000 шт.;
- Дивіденди, що сплачені протягом року, - 8320 тис. грн.;
- Чистий прибуток банку – 42 120 тис. грн.
- а) 60 %;
- б) 58 %;
- в) 11%.

17. Вирахуйте чистий комісійний дохід банку, коли відомо:

- Комісійні доходи отримані – 8124 тис. грн.;
- Комісійні доходи сплачені – 329 тис. грн.
- Чистий прибуток від торговельних операцій – 7121 тис. грн.:
- а) 1003 тис. грн.;
- б) 7795 тис. грн.;
- в) 14 916 тис. грн.

18. Вирахуйте чистий прибуток банку, коли відомо:

- Доходи банку – 79 510 тис. грн.;
- Операційний прибуток – 14 712 тис. грн.
- Витрати на безнадійні та сумнівні борги – 3710 тис. грн.
- Податок на прибуток – 2312 тис. грн.:
- а) 8,7 млн. грн.
- б) 12,4 млн. грн.;
- в) 58,8 млн. грн.

19. До складових процентного доходу відносять:

- а) проценти, отримані від кредитів, наданих юридичним і фізичним особам, від міжбанківських депозитів і кредитів, та дохід у вигляді відсотків від операцій з цінними паперами;
- б) проценти, отримані від наданих кредитів, доходи від розрахунково – касового обслуговування клієнтів та від торгівлі іноземною валютою;
- в) операційний дохід, комісійний дохід, торговельний та інші види доходу;
- г) правильної відповіді немає.

20. Відповідно до складання Звіту про фінансові результати діяльності комерційного банку витрати поділяються на такі групи:

- а) процентні витрати, комісійні витрати, збитки, загально адміністративні, витрати на персонал, інші витрати;
- б) процентні та комісійні витрати, загально – адміністративні витрати, витрати на персонал, безнадійні й сумнівні борги, непередбачені витрати;
- в) процентні витрати та не операційні витрати;

г) дати власну відповідь.

21. У факторну модель доходу від кредитних операцій включаються такі чинники (може бути два і більше):

- а) загальний обсяг наданих кредитів;
- б) середня процентна ставка за депозитами за період;
- в) середня процентна ставка за кредитами за період;
- г) кількість кредитних угод.

22. Коефіцієнт загальної рентабельності банку розраховується як відношення:

- а) чистого прибутку до сукупних зобов'язань;
- б) балансового прибутку банку до його сукупних доходів;
- в) балансового прибутку до банківського капіталу;
- г) правильної відповіді немає.

23. Коефіцієнт ROA розраховується діленням обсягу:

- а) прибутку на капітал;
- б) доходу на капітал;
- в) прибутку на активи;
- г) доходів на пасиви.

24. Вплив середньої процентної ставки за депозитами (собівартість кредиту) на прибуток від реалізації кредитів розраховується як:

- а) різниця між плановою сумою процентних витрат у перерахунку на фактичний обсяг і структуру наданих кредитів і фактичною сумою процентних витрат;
- б) різниця між фактичною сумою процентних витрат і плановою сумою процентних витрат у перерахунку на фактичний обсяг і структуру;
- в) різниця між фактичною сумою прибутку від реалізації кредитів і плановою сумою прибутку в перерахунку на фактичний обсяг і структуру;
- г) множенням планового прибутку від реалізації кредитів на відсоток перевиконання плану з надання кредитів.

25. Ліквідність банку визначається як:

- а) достатній обсяг власних оборотних коштів банку;
- б) здатність банку своєчасно задовольнити кредитні заявки клієнтів;
- в) здатність банку в будь – який момент виконувати свої грошові зобов'язання;
- г) здатність банку залучати грошові ресурси в будь – який час за будь – якою ціною.

26. Ліквідні кошти – це:

- а) кошти, які можна трансформувати в готівку за короткий строк та без значної втрати вартості через їх реалізацію;
- б) робочі активи, які приносять банку дохід у вигляді процентів;
- в) ліквідні залучені кошти, за допомогою яких банк може розрахуватися за своїми поточними зобов'язаннями;
- г) кошти, які можна швидко залучати на ринку для розрахунку за своїми зобов'язаннями.

27. Платоспроможність банку – це його здатність:

- а) відповідати за своїми зобов'язаннями в певні строки та в повному обсязі;
- б) перетворювати свої активи в грошову форму;
- в) збалансовано управляти своїми активами і пасивами;
- г) у будь – який час залучити кошти на ринку за цінами, не вищими за ринкові.

28. До факторів, які впливають на ліквідність, не належать:

- а) збалансованість обсягів активів і зобов'язань банку;
- б) організаційна та функціональна структура банку;
- в) кість (ступінь ризикованості) активів банку;
- г) відповідність строків погашення активів і виконання зобов'язань банку.

29. До зовнішніх ризиків банку належить:

- а) стратегічний;
- б) правовий;
- в) ринковий;
- г) юридичний.

30. До фінансових ризиків банку належать:

- а) втрата репутації;
- б) юридичний;
- в) ринковий;
- г) стратегічний.

31. До функціональних ризиків банку належить:

- а) валютний;
- б) стратегічний;
- в) ринковий;
- г) кредитний.

32. До цінних ризиків банку не належать:

- а) валютний;
- б) ризик зміни вартості цінних паперів;
- в) кредитний;
- г) процентний.

33. До методів управління кредитними ризиками належать:

- а) створення резерву для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості;
- б) створення резервного фонду;
- в) створення резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями;
- г) створення резерву на покриття втрат від операцій з цінними паперами.

34. Резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціям банку виконує функцію:

- а) оперативну;
- б) захисну;
- в) регульовальну;
- г) жодної з перелічених функцій.

35. Очікувані збитки від реалізації банківських ризиків компенсуються за рахунок:

- а) поточних доходів;
- б) прибутку банку;
- в) спеціально створених резервів;
- г) капіталу банку.

36. Фінансову незалежність банку визначає такий показник:

- а) коефіцієнт рентабельності;
- б) коефіцієнт маневреності;
- в) коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- г) коефіцієнт автономії.

37. Фінансова стійкість банку оцінюється за таким показником:

- а) коефіцієнт рентабельності;
- б) коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- в) коефіцієнт «фінансового важеля»;
- г) коефіцієнт мультиплікатора капіталу.

38. Коефіцієнт автономії належить до такої групи показників фінансового стану банку:

- а) загальної інвестиційної активності;
- б) коефіцієнти фінансової стійкості;
- в) коефіцієнти платоспроможності;
- г) коефіцієнти рентабельності;
- д) коефіцієнти ділової активності.

39. Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань належить до такої групи показників фінансового стану банку:

- а) коефіцієнти платоспроможності;
- б) коефіцієнти фінансової стійкості;
- в) коефіцієнти рентабельності;
- г) коефіцієнти ліквідності.

40. Фінансову незалежність банку визначає:

- а) коефіцієнт рентабельності;
- б) коефіцієнт маневреності;
- в) коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- г) коефіцієнт автономії.

41. Коефіцієнт активності використання залучених коштів належить до такої групи показників:

- а) коефіцієнт платоспроможності;
- б) коефіцієнти фінансової стійкості;
- в) коефіцієнти рентабельності;
- г) коефіцієнти ділової активності.

42. Ділова активність банку оцінюється відношенням:

- а) залучених коштів до інвестицій у цінні папери;
- б) вкладень в інвестиції до капіталу банку;
- в) вкладень в інвестиції до загальних активів;
- г) вкладень в інвестиції до вкладень у кредитів операції.

43. До показників, що характеризують ефективність управління банком, належать:

- а) нормативи ліквідності та коефіцієнти ресурсної і генеральної ліквідності;
- б) коефіцієнти ділової активності пасивів та активів;
- в) показники рентабельності за доходами та чистим прибутком;
- г) правильної відповіді немає.

44. З наведених нижче показників ефективності депозитної політики банку характеризують:

- а) термін зберігання депозитних коштів, співвідношення кредитів та депозитів, розмір отриманих міжбанківських позик;
- б) рівень осідання на депозитних рахунках, рівень співвідношення залишків коштів за зобов'язаннями банку та капіталу, співвідношення кредитів і депозитів;
- в) термін зберігання депозитних коштів, рівень осідання коштів на депозитних рахунках, рівень використання депозитів.

45. Уповільнення та згортання ділової активності банку зумовлюють такі з наведених факторів:

- а) дебітори, інвестиції в державні цінні папери та акції, грошові кошти в касі і на кореспондентському рахунку в НБУ, МБК надані;
- б) дебітори, інвестиції, кореспондентські рахунки в інших банках, нематеріальні активи;
- в) кореспондентські рахунки в інших банках, отримані МБК та депозити, кредити надані;
- г) МБК надані та отримані, інвестиції, основні засоби і капітальні вкладення, кредитори, грошові кошти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна література

1. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.00 р. № 2121 – III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні, Закон України від 16.07.99 р. № 996 –XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Про заставу. Закон України від 02.10.92 № 2654 – XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>.
5. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр>.
6. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
7. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 №3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
8. Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.93 р. №7-93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/7-93>.

Основна література

9. Алексєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії та практики: Монографія. - К: КНЕУ, 2002. - 276 с,
10. Аналіз банківської діяльності [Текст] : підручник / за ред. А.М. Герасимовича; Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. – 2-ге вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2010. – 599 с.
11. Банківська система: підручник / [М. І. Крупка та ін. ; за ред. М. І. Крупки] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Л. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 554 с.
12. Васюренко О.В., Сердюк Л.В., Сидоренко О.М., Карасьова З.М., Каднічанська В.М. Облік і аудит у банках. - К.:2008. – 623 с.
13. Іващенко В. В. Основи банківської справи / В. В. Іващенко, І. Ш. Невлюдов, Г. А. Краснобрижа. – К.: Кондор, 2010. – 147 с.
14. Кіндрацька Л.М. Фінансовий та управлінський облік у банках: підруч./ [Кіндрацька Л.М.]. - вид. 2-ге, без змін. - К.: КНЕУ, 2009. - 816 с
15. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 486 с.
16. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: Монографія. - К.: КНЕУ, 2002. - 238 с.
17. Кузнецова С. А. Банківська система: навч. посіб. / С. А. Кузнецова, Т. М. Болгар, З. С. Пестовська; за ред. С. А. Кузнецової. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 400 с.
18. Облік та аналіз діяльності комерційного банку: Навч. посіб. / Т. О. Плісак, С. А. Гагаріна, Л. В. Недеря, Л. О. Нетребчук. — К.: КНТЕУ, 2003. – 308 с.
19. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності : Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К. : КНЕУ, 2003. – 347 с.
20. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку. Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2004. – 468 с.
21. Савіна Л. О. Фінансовий аналіз у комерційному банку [Текст] : навч. посіб. / Запоріж. держ. ун-т. – К. : Кондор, 2009. – 188 с.
22. Холодна Ю.Є. Банківська система: навч. посіб. / Холодна Ю. Є., Рац О. М. ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 314 с.
23. Чмутова І.М. Аналіз банківської діяльності [Текст] : навч. посіб. / І.М. Чмутова, Ю.С. Тисячна. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 307 с.
24. Швець Н. Р. Аналіз та оцінка ресурсів банку : Монографія. – Чернівці, 2006. – 168 с.
25. Щибиволок З. І. Аналіз банківської діяльності [Текст] : навч. посіб. – 2ге вид., стер. –

Додаткова література

26. Аналіз діяльності комерційного банку. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Банківський менеджмент» / За ред. Проф. Ф. Ф. Бутинця та проф. А. М. Герасимовича. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 384 с.
27. Батракова Л. Г. Экономический анализ деятельности коммерческого банка. – М. : Логос, 2003. – 344 с.
28. Козлова И. К. Аналіз деятельности банков: учебн. пособ. / И. К. Козлова, Т. А. Купрюшина, О. А. Богданкевич, Т. В. Немаева; [Под общ. ред. И. К. Козловой]. – Мн.: Выш. шк., 2003. – 240 с.
29. 4. Литвин Н. Б. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності комерційних банків: навч. посібн. / Н. Б. Литвин – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 362 с.
30. Отенко И.П. Анализ деятельности коммерческих банков: Учебн. пособ. – Харьков: Изд. ХГЭУ, 2001. – 156 с.
31. Тиркало Р. І. Фінансовий аналіз комерційного банку: основи теорії, експрес-діагностика, рейтинг / Р. І. Тиркало, З. І. Щибиволок — К.: Слобожанщина, 1999. – 236 с.
32. Шеремет А. Д. Финансовый анализ в коммерческом банке / А. Д. Шеремет, Г. Н. Щербакова – М. : Финансы и статистика, 2000. – 256 с.

Ресурси Internet:

33. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
34. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
35. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
36. Професійна правова система МЕГА НАУ. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua/>
37. Сайт Інформаційного агентства ЛІГАБізнесІнформ. – Режим доступу: <http://www.liga.net>